Бүхы ороннуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 80 (4972)
Среда
Апрелиин 17
1946 он.
Сэн 20 мүнгэн.

Дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлдэ—1946 ондо үндэр баян ургаса заатагүй туйлахын түлөө хамаг хүсэ, хамаг оролдолгоёо гаргая!

Коммунистнууд—колхозно ниитые эмхидхэгшэд

Манай республика доторхи хэдэн олон колхозууд хабарай тарилгада бэлэдхэлые эдэ саг соонь дүүргээд, эгээл эршэтэй ажалдаа хам орожо байна. Энээнэй хэды үдэрэй эмхитэй ба эбтэй ажалһаа үндэр баян ургаса абаха ябадал, тэрхэйгоор хэлэхэдэ бүхэли жэл соо манай һайн һууха хэрэг дулдыдаха болоно. Тиимэ дээрэһээ манай парти ба правительство хабарай тарилгые тон эхи гуримтайгаар, тон һайн шанартайгаар үнгэргэхын хойноһоо анхарал табижа байһаниинь мэдээжэ. Тиимэ анхаралые бидэнэр 1946 оной хүдөө ажалай хүдэлмэринүүдые ябуулха тухай партиин ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тусхайта тогтоол соо хаража байгаабди.

Иимэ тула дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түрүүшын хабарай тарилгые һайнаар үнгэргэхын хойноһоо хамаг хүсэ шаналаа табихадаа оцдоо тиимэ ехэ зорилтонууд мүнөө хүдөөгэй партиина эхин организацинуудай үмэнэ табигдаагүй гээшэ. Тиимэһээ һаяхан ВКП(б)-гэй Обкомой бюро дээрэ Тарбагатайн аймагай «Искра» хүдөө ажалай артелиин дэргэдэхи партиина эхин организациин секретарь Гавриловагай элидхэлые шагнажа ябадал шухала удхатай болоно. Партиин Областной Комитедэй бюро болон хабарай тарилгада бэлэдхэхэ ба тэрэниие жэшээтэ һайнаар үнгэргэхэ хэрэгтэ энэ колхозой партиина организаци тухай үүргэ дүүргэжэ байһаниинь хаража үзөөд, энэ партиина организаци үндэр баян ургаса хуряажа, колхозно байдалые улам хүхюун жаргалтай болгохын хойноһоо эршэтэй һайнаар оролдожо байна гэжэ олобо.

Илангаяа энэ партиина организациин хэһэн ажал хэрэгынь айхабтар ехэ юм. Һүргэ ехэ 1941 он байгаа. Манай нютаг тосхонуудай мундуу шинии хүбүүд Эсэгэ нангин ороноо эзэрхэг дайсанһаа аршалхын тула буу зэбсэг барижа, фронт мордоһон бэлэй. Тиимэ наһаяа хайрлангүй арьятан дайсатай сохижо ябаһан сэрэгшэдээ бүхы юумэ хангаха тэһэн харюусалгата зорилгонь, ара талада үлэгшэдэй үмэнэ байгаа һэн. Энэ зорилгые дүүргэхэ хэрэг—тон ехэ шалгалта болоһон үгэһэн юм. Эгээл энэ шэрүүн хатуу шалгалта соогуур нэрлэгдэһэн «Искра» колхозой партиина эхин организаци бии болоо ба ургажа, мүнөө республика дотор түрүү партиина эхин организаци болоод байна.

Гитлеровскэ булимтарагшадай гэнтын добтолго хэжэ, колхозой олонхи эрэшүүлэй фронт мордоходонь, тэдэнэй ажалаа коммунист Игнат Кириллович Гапонов байһан юм. Тэд Эсэгэ оронойнь иимэ ехэ аюулда ороод байхадань, илалтаһаа илалта гээшэ хүтэлжэ ябаһан, бидэндэ зол жаргал олгоһон большевигүүдэй партиин зэргэдэ жагсаха зол хубиин хэрэг, нэрэ хүндын байгаа. Тиигэжэ энэ «Искра» колхозой хүнүүд хаанашье ябахадаа—фронтдо гү, али ара талада байхадаа—Ленинэй аха амиин хэрэгые агуу ехэ Ленин-Сталинай партитай холбохо гэжэ сэдьхэлһээ болжо ябадаг бэлэй. Ксения Варламовна Гавриловагай эрэ Николай Калинин ротын парторгдо хүжэ бэшээд, нэгэтэ фронт дээрэ добтолгодо ороһон байгаа: «Хэрбээ миниие алаа хада намайе коммунист гэжэ тоолохые гуйнаб». Мүн ажалай фронт дээрэ добтолжо ябаһан хүнүүд баһал үнэн сэдьхэлһээн иигэжэ бододог байгаа.

Тиигэжэ партида орохын түлөө ажалай ябадалаа харуулжа, артель соогоо суурижалай тоо эрид олошороһон байха юм. Тэрэ талаа большевигүүдэй партида шалгаһан түрүү хүнүүдые, эрюун сэхэ сэдьхэлтэй хүнүүдые шэлэжэ абаха арга бии байна. Тиин энэ партиина организаци сэрэг дайнай шэрүүн хатуу үедэжэл соо 21 члентэй хүсэтэй организаци болоһон ургаба. Мүнөө эдэнэр эмхидхэлэй ба политическэ талаар ниилээд ургажа, фронтһоо бусажа ерэһэн нүхэдөө угтажа байна. Тиин колхозойнгоо иигэжэ ургажа ба хүгжэжэ байхые харахадаа түүхэтэ илалта туйлажа ерэһэн солдадуудай үнэн сэдьхэлһээн баярладагыень ойлгостой. Колхозойнь бүхы хүнүүдэй иимэ омгорхол, иимэ зориг хүсэн хадаа шэнэ Сталинска табанжэл соо суута ехэ амжалта асарха байһандань найдая.

Тэрэ амжалтын үүдэн хабарай тарилгые һайнаар үнгэргэхэ хэрэгһээ нээгдэжэ эхилхэ байна. Энээниие колхозойнь коммунистнууд һайнаар ойлгожо, үшөө эртэ—үбэлһөө хойшо тарилгадаа бэлэдхэжэ ороһон байха юм. Мүнөө тэрээнэй магтаалта һайн үрэ дүнгүүдые та коммунистнууд, та уншагшад манай газетын мүнөөдэрэй номер дээрэ харахат. Партиин Областной Комитедэй бюро хадаа колхозоо хабарай тарилгада бэлэдхэхэ талаар энэ организаци ниилээд ехэ хүдэлмэри хээ гэжэ тэмдэглэл гаргана. Тарилгын зэр зэмсэг бэлэдхэхэ, унаа морилые шэлэжэ амаруулха, үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые дүүрэн бэелүүлхэ, саһа тогтоохо, хабарай хүдэлмэриин түсэбые нарин нягтаар зохёожо, хүн бүхэнэй анхаралда хүргэхэ, шэнэ табанжэлэй түсэбые шанартай һайнаар ойлгуулха гэхэ мэтын артелиин али бүхы ажал хэрэгтэ партиина организаци өөрынгөө хүтэлбэрилхы ба зоригжуулхы үүргые дүүргэжэ, колхозно байгуулалтын саашадаа хүгжэхэ ябадал дээрэ партиина хүсэтэ нүлөө үзүүлжэ байна.

Иимэ нүлөө үзүүлхэ ябадал өөрөө ерэнэгүй. Тэрэниие туйлахын түлөө партиина организаци өөрынгөө хүдэлмэриин түсэбые бүхы талаһаань бодожо үзэн зохёогоод, суглаан дээрээ баталдаг, колхозой хүгжэлтын эгээл шухала асуудалые гол түлэб урдаа хаража байдаг ба мүн эгээн шухалань—коммунистнуудай хүсые колхозно үйлэдбэри дээрэ тон зүбөөр хубаарилжа табидаг байна. Жэшээлхэдэ, морин ажал дээрэ фронтовик Зайцев Григорий Гавриловтай хүдэлнэ. Колхозойнь морин бүхэндэ хомут тоногой ябаһа тааража байһан ба тэрэнэй хото сэбэр ба хүсэд байһан ябадал мүн коммунист, шорнигуудай бригадир Филипп Антоновой эрдэлолго гээшэ. Колхозойнь малажал хүгжэжэл байна. Мал адуулагшад Парамон Гаврилов, Минэй Зайцев, Иван Пэвлов гэгшэд онсо һайн ажалайнгаа түлөө пэмэлтэ түлбэри болгон 15—18 толгой мал абаһан байха юм. Энэ хэнэй оролдолгоор туйлагдаһан амжалта гээшэб? Баһал энэ организациин член коммунист Анастасия Зайцевагай зүдхэсэ гэжэ бидэнэр омгорхон хэлэхэ байнабди. Колхозойнь машина зэмсэгүүдэй маша һайн шанартай байхада, бидэнэр баһал коммунист Денис Игнатьевай хүтэлбэрилжэ байһан түмэршэ дархашуул тухай һананабди. Колхозой клубай һонирхолтой хүхюун хүдэлмэри—мүн лэ эдэ коммунистнуудай эдибхиин ашаа үрэ мүн. Мария Климовагай хүтэлбэри доро дуулалдаг ба элдэб олон зүжэг наадануудые харуулдаг залуушуулаа харахадаа эдэ колхозорхин хүхижэ сэнгэжэ амардаг гээшэ. Артелиин уранһайханай самодеятельностиин хүдэлмэридэ багша Мария Хмелева, участогай агроном Марфа Трифонова гэгшэд эдибхитэйгээр хабаадалсана.

Энэ колхозой коммунистнууд хаанашье хүдэлжэ байгаа һаа, хабарайнгаа тарилгые хайшан гээд һаа һайнаар үнгэргэхэмнайб гэжэ бодожо байна. Тиимэ дээрэһээ коммунист бүхэнэйнь эдибхи зориг гаргажа, иимэ һайн бэлэдхэл хангаһаниинь һайшаалтай байна. Тэд «эшэхэдөө һайрхангүй, бусахадаа һайрха» гэжэ ушар мэдэхэ хүнүүд хэлэдэг байна. Тиимэһээ ерэхэ намар элбэг баян ургаса хурааххын түлөө энэ хабарһаа эхилжэ эршэтэй шангаар тэмсэхэ, бүхы колхозниигуудай тэмсэлые зоригжуулха ба толгойлхо гээшэ—хүтэлгэй коммунист бүхэнэй эгээл хүндэтэй зорилго болоно.

Стахановска вахта дээрэ

Үдэрэй бүтээсэ—1975 процент

Улан-Удын түмэрзамай станциин дэргэдэхи вагон заһабарилгын пунктын хүдэлмэришэд дүрбэдэхи табанжэлэй стахановска вахтала жагсажа, апрелиин түрүүшын декадын даалгабари 105 процент дүүргэбэ.

Кузнечнэ цехын түмэршэ дархан нүхэр Смирнов өөрынгөө балташан нүхэр Дулинтай хамта апрелиин 13-ай үдэр халаанайнгаа даалгабари 1975 процент дүүргэжэ, энээнһээ урда үзэгдөөгүй амжалта туйлаа. Энэ үдэр нүхэр Смирнов 685 тухэриг олоһон байна.

Тэрэшэлэн түмэршэ дархан нүхэр Лыморь апрелиин түрүүшын декадада, дунда жэшээгээр, үдэр бүхэндэ халаанайнгаа даалгабари 500 процентһээ доошо бэшээр дүүргэжэ байгаа.

Мүн вагон хабсарaха цехын комсомольско-залуушуулай бригада (бригадирынь нүхэр Медведев) 10 хоногой турша соо үдэр бүхэнэйн даалгабари саг үргэлжэ 195 процент дүүргэһэн байна.

Тарилга үглөө мүнөөгүй эхилхэнь!

Тарилгын урда тээхи хүдэлмэриие үргэн фронтоор ябуулая!

Колхозуудай поли дээрэ

Курумканай аймагай «Октябрь» колхоздо үбгэдһөө бүридэһэн үндэр ургасын звено эмхидхэгдэбэ. Энэ звеное 78 наһатай үбгэн В. Кезунин гэгшэ хүтэлбэрилнэ.

Эдэнэр тарилгын газар болон мори унаа зэр зэмсэгүүдээ харюусалгата дороо тушаажа абанхай. Звено хабарай тарилгада бэлэдхэлые һайнаар үнгэргэһэн байха юм.

Үтэлһэн колхозниигуудһаа бүридэһэн үндэр ургасын звеногой членүүд баян ургаса хуряажа, колхоз сооохи мүрысөөндэ илахын түлөө нэгэн хүн шэнгеэр тэмсэжэ байха юм.

* * *

МУХАРШЭБЭР. Эндэхи олохон колхозууд тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгэдэ жэгдэрэн оробо. Эртын борнойлгодо эгээл түрүүлэн ороһон аймагай 11 колхоз дүүрэн бэшэ мэдээгээр, 800 гектар борнойлһон, 100 гаад гектарта луущ ни хэһэн байха юм. Һаяхай полевой хүдэ мэриин ябаса бүри үргэлжэ байна.

Бүхы колхозуудһаа түрүүлэн полидоо гараһан «Красный 3 ган» колхозойхид тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгые түлэг дундаа ябуулжа байха юм. Энэ колхозой поли дээгүүр 60 плуг, 35 борной гаргагданхай.

Эндэхи бүхы колхоз болон МТС-үүдэй хоорондо социалистическа мүрысөөн үргэн дэлгэрэнгэйгээр дэлгэрһэн байна. Унага абаһан колхозник, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэ бүхэн тарилгые агротехническэ эрхим болзорнуудта, һайн шанартайгаар үнгэргэхые үнэн зүрхэнһөө хүсэһэн байха юм.

* * *

Карл Марксын нэрэмжэтэ артелиин членүүд аймаг соогоо эгээл түрүүлэн полидо гаража, тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгэдэ орсо. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр, 300 моридо ба сарнуудаар газарай элдүүрилгые түүсэрилэн ябуулжа байна.

Түрүүшын үдэрнүүдһээ хойшо колхозниигууд үнэн сэдьхэлээр хүдэлмэрилнэ. Нэгэ үдэр соо энэ колхоздо 200 гектар газар элдүүри эгдэһэн байха юм. Тэрэшэлэн Энгельсын, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд (Баргажанай аймаг) газарай элдүүрилгэдэ оронхой.

Республика дотор трактор машинануудай заһабарилга дүүрэбэ

Республикын бүхы МТС-үүд хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ трактор машинануудай заһабарилгые бүримүһэн дүүргэбэ. Һүүлэй мэдээгээр, МТС-үүд 1945—46 онуудай трактор заһабарилха намар үбэлэй түсэбые 100,1 процент дүүргэһэн байха юм.

Саянтын МТС заһабарилгын үедэхи социалистическэ мүрысөөндэ ганцахан республика соо бэшэ, харин бүхы союз соо илажа ВЦСПС ба ССР Союзай Газартариалангай Министерствын дамжуулгын Улаан тугые 20 мянган түхэриг мүнгэн шангтайгаар абаба. Тэрэшэлэн Тарбагатайн, Гашейн, Хоринн болон бусад МТС-үүд трактор машинануудай заһабарилгые болзорһоо һураггүй урда, уни хада дүүргээ һэн.

Мүнөө үедэ түрүү МТС-үүд олонхи тракторнуудаа тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгэдэ гаргаад, хүрьһэндэ шииг нойто тогтожо байна.

Нүхэр Саргаевай „заабари“ тухай

ДООДО ТОРИ (Манай тусхай корреспондентһээ). Ториин аймагай колхозууд тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгые тон хангалтагүйгөөр ябуулна. Апрелиин 10-най мэдээгээр аймагай 17 колхозуудһаа арайхан гэжэ 3 колхоз тарилгын хүдэлмэридэ ороод байха юм.

— Аймагай газарай таһаг хадаа тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгэдэ апрелиин 10-аадаар эхилхэ гэжэ заабари үгэһэн байгаабди,—гэжэ АЗО-е даагша нүхэр Саргаев ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой заседани дээрэ мэдүүлбэ.

Энэ «заабариин» ёһоор тус аймагай колхозууд тарилга эхилэнгүй байжа дэмы сагаа гээбэ. Тиимэһээ ВКП(б)-гэ айком болбол нүхэр Саргаевай али дунданду хэһэн ябадалые усадхахын тулада бүхы колхозуудта өөрынгөө түлөө дэгшэнэрые томилжо үүргэтэй болобо.

Тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгые тус аймагай колхозууд үшөө апрелиин эхеэр хэхэ аргатай байбашье, энэ арга—боломжоо хэрэглэжэ шадаагүй байшоо.

Г. НИМБУЕВ.

Закаменай колхозуудаар...

Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түрүүшын тарилгада үндэр баян ургаса хуряахын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ ороһон Закаменай аймагай олонхи колхозууд хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэлые эрхим шанартайгаар байгша оной мартын 1 хүртэр дүүргэхэ уналгануудые абаад, хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдэй заһабарилга, хүрэнгэ сэбэрлэлгэ, хаалга, агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые болон мори унаа, хомут тоногуудые хүсэд түгэсөөр бэлэн болгожо, хабарай эргын газарай элдүүрилгэдэ оробо.

Сапагын сомоной «Коминтерн» колхозойхид (түрүүлэгшэнь нүхэр Дашиев) энэ жэлдэ үндэр ургаса хураахын түлөө тэмсэһэн ашa үрөөр, февраль һарада 24 плуг, 20 борной, 1 сеялкэ эрхим шанартайгаар заһабарилаа. Мүнөө таряан ажалай бригадынхид 20 борнойгоор эртын борнойлгодо гараба.

Мүн Бур-Цакирай сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ, Улэгшэнэй сомоной «Майн 1», «Большевик» колхозууд эртын борнойлгодо хэдэ-хэдэн борнойнуудые гаргаба. Тэрэшэлэн энэ үдэрнүүдтэ үшөө хэдэн колхозууд газарай хүрьһые түүбэрилэн элдүүрилгэдэ оробо.

Хужарай сомоной «III Интернационал» Бур-Цакирай сомоной «Улаан Октябрь» колхозууд аймаг соогоо түрүүлэн тарилгын машина зэмсэгүүдые заһабарилжа дүүргээд мүнөө поли дээрэ гараһан байха юм.

Апрелиин 1-эй мэдээгээр, аймагай 27 колхозуудһаа 25-иинь тарилгада бэлэдхэлые сум дүүргэһэн байгаа. Жэшээлхэдэ, Хамниин сомоной, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр П. Цыренжапов) болбол аяар февралиин 10-ай үдэр 50 плуг, 30 борной, 2 сеялкэ ба 100 комплектно хомут тоногуудые заһабарилжа дүүргээд, тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгэдэ аймаг соогоо түрүүлжэ оробо.

Д. ДАНСОРУНОВ.
„Б.-М. Үнэнэй“ тусхай корреспондент.

Энэ хабар эрид шангаар ажаллаха

(Ажалшадай депутадуудай Зэдын аймагай Соведэй исполкомой түрүүлэгшэ нүхэр И. М. Хамагановтай хөөрэлдөөнһөө)

Манай аймагай колхозуудаар тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгын хүдэлмэри эхилһээр 2-3 үдэр үнгэрбэ. Мүнөө 161 гектар газар хахалагдаа. 733 гектар борнойлогдоо. 540 плугһаа 251 плуг хүдэлмэрилжэ байна. 53 тракторһаа 27-иинь газарай элдүүрилгэдэ ябана. 172 гектар тарилгын газар уһалагдаа. Энэ тоо баримта хадаа аймагай колхозуудаар тарилгын урда тээхи хүдэлмэриин хангалтагүй ябажа байһаниие харуулна гээшэ.

Саһан хайлажа, газар гэдэһээр нилээдгүй саг үнгэрөө. Тиибэ ябашье, манай эндэхи колхозууд эртын борнойлго хэжэ, газарай шииг нойтые бариха ябадалые хангалтагүйгөөр хэжэ байна. Зарим колхозуудай хүтэ бэрилэгшэд эртын борнойлолгын ашатай туһатай байһаниие мэдэдэггүй байха юм. Жэшээлхэдэ, «Пятилетка», «Красный партизан», Карл Марксын нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд мүнөө хүртэр эртын борнойлго эхилээгүй байһан зандаа.

Эртын борнойлго хэжэ, газарай шииг нойто бариха ябадалые Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид эршэмтэйгээр хэжэ байна. Тус колхозойхид болбол бүхы эртын пар ба намарай пар дээрэ борнойлго хэжэ дүүргэбэ. Мүнөө энэ колхозойхид газараа эршэмтэйгээр хахалжа байха юм. Тэрэшэлэн Сталинай (Гигетуй), Буденныйн нэрэмжэтэ болон „Социализм“ колхозуудаар тарилгын урда тээхи газар элдүүрилхэ хүдэлмэри эмхитэй гуримтайгаар ябуулагдана.

Аймагай эгээн томохон колхозуудай нэгэн болохо «Улаан Үшөөтэй» гэжэ колхоз 15 борнойтой байбашье һаа, тэрэнэйнгээ оройдоо 8-иинь гаргаад байта. 2 үдэрэй туршада миил 17 гектар борнойлоо. Ушарынь хадаа тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Тумуров гэгшэ борнойшоной ажал хүдэлмэриие эмхидхэлэй гуримтайгаар ябуулха тушаа һанаагаа оройдоошье табинагүй. Чапаевай ба Кировай нэрэмжэтэ, „Пятилетка“ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд газарай борнойлгые баһал хангалтагүйгөөр хэжэ байнад.

Үшөөтэйн ба Сагаан Үсэнэй МТС-үүдтэ хабарай тарилгада ябаха 53 трактор бэлэн болобошье һаа, тэрэнэй оройдоо 27-иинь полевой хүдэлмэридэ гарнхай. Иимэ болохолоороо, манай МТС-үүд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ гээшэ. Манай аймагта газар 20—25 сантиметр гүнзэгы гэдээд байна. Тиимэһээ газар хахалха ябадалые хаа-хаанагүй үргэн дэлгэрэнгэйгээр хэхэ бүхы арга—боломжотой байнабди.

Дайн сэрэгэй һүүлдэхи хабарай тарилгые эмхитэй гуримтайгаар үнгэргэжэ, үндэр баян ургаса туйлаха бүхы арга-боломжо манай эндэхи колхозуудаар элигэ байгаа. Гэбэшье, энэ арга боломжоо аймагай олонхи колхозууд хэрэглэжэ шадаагүй байхань саашадаа зайлахашье тэсэмээр бэшэ болоно. Ушар иимэһээ тарилгын түрүүшын үдэргэ эмирүүлэгдэһэн дутуу дундануудые ябуул хоорондоо усадхаха тушаа колхозуудай түрүүлэгшэнэр болон партиина ба советскэ организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд эрид шууд хэмжээ абажа, хамаг бүхы хүсэеэ тарилгада элсүүлхэ үүргэтэй болоно.

Аймагай олонхи колхозууд тарилгын хүдэлмэриие эмхитэй гуримтайгаар үнгэргэхэ тушаа түсэбүүдые зохёохо доо, энэ шухала хэрэгтэ тон хайхарамжагүйгөөр хандаһан байха юм. Сталинай ба Кагановичын нэрэмжэтэ, мүн „Улан-Үшөөтэй“ гэжэ колхозуудта зохёогдоһон тарилга үнгэргэхэ түсэбүүдые шалгажа үзэхэдэ, ехэхэн алдуу эндүүнүүд эмирүүлэгдэһэн байгаа. Нютагай үтэгжүүлгые хэрэглэхэ ябадал баһал хангалтагүйгөөр хэгдэнэ. Чапаевай, Сталинай нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд нютагай үтэгжүүлгые тоодоггүй дээрэһээнь, наг шэбхэ поли дээрэ зөөжэ эрилхэ, тарилгын газарые уһалха үнэһэ суглуулха гэхэ мэтын хэмжээ ябуулгануудые дүүргээгүй байшоо. Иимэ болохолоороо, эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба ССР Союзай СНК-гэй тогтоолые бүдүүлгээр хазагайруулһан болоно гээшэ.

Тэрэшэлэн аймагай олонхи колхозууд өөһэдынгөө үрэһэ хүрэнгые тарилгын кондицида хүргэхэ талаар тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэри ябуулна. Гүрэнэй зүгһөө үгтэһэн үрэһэ хүрэнгэеэ саг болзорто нь зөөбэрилжэ абаха тушаа баһал хангалтагүйгөөр ажаллажа байһан колхозууд бии.

Ушар иимэһээ партийна ба советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол тарилгын түрүүшын үдэрнүүдтэ эмирүүлэгдэһэн ехэхэн дутуу дундануудые усадхахаһаа гадна, агротехническэ заабариие хазагайруулха ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ зүрагаа тарилгын хүдэлмэридэ ябажа байһан колхозниигуудай ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ, тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөөнэй долгиие үдэр үрэхэ тудам үргэдхэхэ үүргэтэй.

Тэрээнтэй хамта тарилгын шачарые саг үргэлжэ шалгажа байха ёһотойбди.

Рязанска областиин Ряжска МТС-эй комсомольско-залуушуулай Дуся Золотаревой бригада болбол ростовско колхозниигуудай уряалда хэрэгээр харюулна. Тэдэнэр хадаа өөһэдынгөө тракторнуудые үндэр шанартайгаар урдашалан заһабарилжа дүүргээд, бусад гээгдэһэн бригаданууда туһалнад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Комсомольско-залуушуулай бригада тракторнуудые заһабарилжа байна. (баруун гарһаа) Д. Золотарева, В. Ершов, А. Заболотина ба А. Кутузова.

И. Дыкинай фото (ТАСС-эй фотохронико).

Советско-Чехословацка Худалдаа-Наймаанай харилсаан тушаа

Энэ оной апрелиин 12-то СССР-эй Гадаадын Худалдаа-Наймаанай Министерство ба Москвада ерэһэн Чехословацка Худалдаа-Наймаанай Делегаци хоёрой хоорондо болоһон ба амжалтатайгаар дүүрэһэн хэлсээнүүдэй эсэстэ, ССР Союзай ба Чехословацка Республикын Правительствонуудай хоорондо бэе бэедээ бараа табилсаха тухай хэлсээн баталагдаһан байна.

Хэлсэн хадаа бэе бэедээ бараа табилсаха ябадалые бэелүүлхэ условинуудые тодорхойлһон ба СССР ба Чехословакиин хоорондо үргэн товарооборотой хүгжэлтын түлөө эхиниинь болохо ёһотой.

Хэлсээн хадаа нэгэ жэлэй болзортойгоор ба тэрэниие саашанхи үедэ хүсэндэнь үлөөхэ арга-боломжотойгоор баталагдаһан байна.

Хэлсээндэ ба протоколдо Советскэ правительствын үмэнэһөө Гадаадын Худалдаа-Наймаанай Министр А. И. Микоян ба Чехословацка Республикын Правительствын үмэнэһөө—Гадаадын Худалдаа-Наймаанай Министр Г. Рипка гэгшэд гараа табиба.

Чехословацка Республикын Худалдаа-Наймаанай Делегаци Москваһаа мордобо

Апрелиин 13-да Москваһаа Гадаадын Худалдаа-Наймаанай Министр г-н Г. Рипка түрүүтэй Чехословацка Республикын Худалдаа-Наймаанай Делегаци Прагада мордобо.

Аэродром дээрэ Делегациие Гадаадын Худалдаа-Наймаанай Министрын Орлогшо М. Р. Кузьмин, МВТ-гэй Коллегиин Член П. Н. Кумыкин, Чехословакидахи СССР-эй Худалдаа-Наймаанай түлөөлэгшэ И. В. Вакулин ба МВТ-гэй Протокольно Частиин Начальник В. Г. Кириллов гэгшэд үдэшэбэ.

Делегациие мүн баһа Чехословацка Республикын элшэн сайд г-н Ю. Горак ба Посольствын членүүд үдэшэбэ.

Венгерскэ Правительственна Делегаци Москвада байһан тушаа

Москвада байгаа Венгриин Премьер-Министр господин Надь Ференц түрүүтэй Венгерскэ Правительственна делегаци апрелиин 13-да СССР-тэ һуугаа венгерскэ элшэн түлөөлэгшэ господин Секфью Дьюлын удэшэлгэ доро В. И. Ленинэй Мавзолей үзэбэ. Г-н Надь Ференц В. И. Ленинэй хуурсаг дээрэ венок табиба.

Венгридэ һуугаа СССР-эй элшэн түлөөлэгшэ Г. М. Пушкин ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын протокольно таһагые даагша Ф. Ф. Молочков гэгшэд венгерскэ айлшадые үдэшэжэ ябаба.

(ТАСС).

Энэ жэлдэ элбэг баян ургаса заабол абахын түлөө!

Тарбагатайн аймагай „Искра“ колхозой партийна эхин организаци хабарай тарилгада иигэжэ бэлэдхэбэ

* * *

ВКП(б)-гэй Обкомдо

Хабарай тарилгада бэлэдхэхэтэй ба тэрэчиие үнгэргэхэтэй хамта Тарбагатайн аймагай „Искра“ колхозой партийна организациин хэхэ хүдэлмэри тухай

«Искра» колхозой парторганизаци болбол хабарай тарилгада колхозоо бэлэдхэхэ талаар нилээд хүдэлмэри хэбэ гэжэ, ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй бюро тэмдэглэбэ.

Колхоз сооһь, плуг, борной, сеялкэ гэхэ мэтын хүдөө ажалай зэр зэмсэгүүд бүрин түгэс заһабарилагдаа, хүдөө ажалай машинануудай шухала инструментнүүд болон запас частьнууд бэлэдхэгдэбэ. Энэ колхоз хомут тоногоор хүсэд хангагданхай, бригаданууд дээрэнь хомут тоног оёгшод ба түмэршэ дархашуул ходо хүдэлмэрилжэ байдаг, үбэлэй сагта хэхэ агротехническэ хэмжээ-ябуулганууды бүрэн гүйсэдхөө гэбэл: поли дээрэ 10.100 шарга наг шэбхэ адхагдаа. 64 центнер үнэһэн ба 45 центнер шубуунай аргал суглуулагдаа, 504 гектар газарта саһа тогтоогдоо. Хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй хүдэлмэриин түсэб саг дары бригада ба звенонуудта үгтэһэн, тэдээндэ газарайнь участогууд, мори унаа болон хүдөө ажалай зэр зэмсэгүүд даалгагдажа үгтэнхэй.

Энэ партийна организаци болбол колхозойгоо коммунистнууд ба комсомолецуудай олонхинь албан захирхы ажалһаа сэхэ бригада дээрэ, колхозой хүдэлмэри дээрэ гаргажа, тэдэнэй хүсые хубаарилжа табиһан байна. Парторганизаци болбол бригада ба звенонуудта агитаторнуудые оложо үгөөд, тэдэнь колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие саг үргэлжэ ябуулжа байна. Ниитэ колхозой ханын газетэ ба бригаданууд дээрэ дайшалхы хуудаһанууд алгадгүй гаража байдаг, 40 экземпляр республиканска ба центральна газетэнүүд абтажа байдаг юм. Агитаторнуудынь колхознигуудай дунда саг үргэлжэ газетэнүүдые уншажа үгэдэг байна. Парторганизаци колхозно клубай хүдэлмэриие һэргээн табижа, уранһайханай самодеятельностиин кружок эмхидхэбэ. Полевой станаа заһажа, тэндэ улаан булан эмхидхээ.

Парторганизациин хэһэн ниитын хүдэлмэриин ашаар бүхы бригада ба звенонууд хабарай тарилгые һайнаар үнгэргэхын ба элбэг баян ургаса хуряахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон байна, тиихэ зуураа бригада ба звено бүхэн тодорхой уялгануудые абаһан байха юм. Бүхы бригададаниь мүрысөөнэй ябасын доска бии гээшэ. Партийна эхин организациин шиидхэбэриин ёһоор бригаданuудай эрхим хүдэлмэриин түлөө дамжуулгын Улаан туг бии болгогдоо. Колхозойнь правлени мүрысөөнэй түрүүшүүлые урмашуулхын тула шагналай фонд бии болгоһон байна.

Энэ партийна организаци хадаа хабарай тарилгын үедэ ябуулха ниитэ-политическэ хүдэлмэриин тодорхой түсэб болон хабарай полевой хүдэлмэринүүд дээрэ ябаха колхознигуудые культурно-бытовой талаар хангаха хэмжээ-ябуулгануудые зохёоһон байна.

Гэхэ зуура ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол «Искра» колхозой парторганизациин хүдэлмэриин хэдэ хэдэн ехэхэн дутагдалнуудые тэмдэглэнэ.

Партийна организаци болбол хабарай тарилгада ябаха мори, сар бэлэдхэхэ хэрэгтэ анхаралаа багаар табиһан байна, тэрэнэй гэмээр хүдэлмэриин зарим моридынь тураһан байха юм. Мүн энэ парторганизаци үрөө хүрэнгэ шэрэхэ ба тэрэниие сэбэрлэхэ тухай хүдэлмэриин ехэ шамдуугаар шалган хинажа байгаагүй, хартаабха ба огородно культурануудай дутажа байһан хэмжээнэй үрһые олохо талаар шухала бүхы хэмжээнүүдые абаагүй байна.

Эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриие зохёохо талаар горьтойхон дутагдал юу болонoб гэхэдэ, парторганизациин баталжа абаһан шиидхэбэринүүдэй карин нягтаар дүүргэгдэхын хойноһоо ба партийна даалгабаринуудые коммунист бүхэнэй бэелүүлхын хойноһоо һулаар шалгалта хэдэг ябадал болоно.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюро иигэжэ тогтообо:

1. Манай ороной хүгжэлтын перспективэнүүд ба табанжэлэй түсэбөөр табигдаһан зорилгонууд колхозник бүхэндэ эли тодо байхынь түлөө СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие колхознигуудта ойлгуулжа үгэхэ талаар олониитын-политическэ хүдэлмэриие дэлгэрүүлхэ; табанжэлэй бүхы түсэбые дүүргэхэ зам дээрэхи шухала үе болохо хабарай тарилгын түсэбые дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлхэ гэһэн эдэ хоёр зүйл «Искра» колхозой парторганизациин шухалын шухала зорилго болоно гэжэ тоолохо.

2. Хабарай тарилгын үедэ хэхэ гэжэ «Искра» колхозой партийна организациин зохёоһон түсэбые һайшааха, тэрээн соо иимэ юумэнүүд хараалагдана:

үндэр ургаса абаха хэрэгэй шухала услови болгон хабарай тарилгые агротехническэ үндэр дээдэ хэмжээндэ хаһа саг сооһь ба һайн шанартайгаар үнгэргэхэ; ажалай жаяг заршамые шангадхаха ба ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ тушаа хэмжээ-ябуулганууд; полевой хүдэлмэринүүд дээрэ социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлхэ ябадал;

табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие тайлбарилха тушаа лекцинүүд, элидхэлнүүд ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, мүн тэрэшэлэн мүнөө үеын политикын асуудалнуудые тайлбарилха тушаа агитаторнуудай ба уншагшадай саг үргэлжэ хэжэ байха хүдэлмэри;

Социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд (звено ба бригада бүхэнэй мүрысөөнэй үлэр бүриин дүнгые тэрэ доронь гаргажа байха, дамжуулгын Улаан тугуудые, мүрысөөнэй ябасын доска бии болгохо гэхэ мэтэ);

полевой хүдэлмэринүүд дээрэ колхознигуудые бытовой талаар хангаха хэмжээ-ябуулганууд: колхознигуудые түрүүшын хэрэгсэлэй зүйлнүүдээр хангаха ябадал, полевой стан дээрэ ниитын эдеэ-хоол эмхидхэхэ ба баани бариха ябадал;

колхознигуудые культурна талаар хангаха хэмжээ-ябуулганууд гэбэл: агитбригадые эмхидхэхэ, кинокартинануудые харуулха, уранһайханай самодеятельностиин наадануудые хэхэ, нүүдэл библиотекэ эмхидхэхэ;

хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй ябасын хойноһоо ба зарим коммунистнууд даалгабаринуудаа ямараар дүүргэжэ байһаниинь саг үргэлжэ шалгажа байха, тэрэнэй тула эдэ асуудалнуудые хамтын партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэжэ байха.

3. Ниитэ политическэ хүдэлмэриие дэлгэрүүлжэ, хабарай тарилгые үнгэргэхэ хэрэгтэ бүхы комсомолецууд ба союзна бэшэ залуушуулые эдибхитэйгээр хабаадуулхадань комсомольско организацидаа туһаламжа үзүүлхыень партийна организациие уялгалха.

4. Хабарай тарилгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхэ тушаа эдэ хэмжээ-ябуулгануудые дүүргэхэтэй хамта колхозно малажалда анхаралаа ехээр табидаг болохо, ехэ мал ба мүн баһа шэнэ түлые бүрин бүтэн байлгахын хойноһоо шухала хэмжээнүүдые абаха, оройной кампаниин түсэбые гүйсэд дүүргэхэ ябадалые хангаха, луговодствын герасимовска методуудые нэбтэрүүлһэнэй үнэһэ һуури дээрэ сабшалангые һайжаруулха ба тэрэнэй ургасые дээшэлүүлхэ талаар хүдэлмэри дэлгэрүүлхэ гэжэ энэ партийна организациие уялгалха.

5. Колхозой ба тэрэнэй правлениин бүхы ажал-ябуулга дээрэ хүдөө-ажалай артелиин Уставай бүхы заабаринуудые тон наринаар сахиха ба тэрэниие бишиихэнээршье эбдэхэ ябадалтай эрид шанга тэмсэл ябуулха шухала байһанда энэ колхозой парторганизациин анхаралые хандуулха.

6. Хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые дүүргэхэ хэрэгтэнь «Искра» колхозой партийна эхин организацида шухала туһаламжа үзүүлхэ ба энэ тогтоолой дүүргэлтын хойноһоо саг үргэлжын хиналта хэжэ байха гэжэ ВКП(б)-гэй Тарбагатайн айкомдо даалгаха.

Колхознигууд табанжэлэйнгээ түсэб зүбшэн хэлсэнэ

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Манай тусхай корреспондентһээ). Гэгээтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой эрэгтэй эмэгтэй членүүд болбол СССР-эй Верховно Советэй Сессээр баталагдаһан Сталинска табанжэлэй түсэбтэй гүнзэгыгөөр танилсажа байна.

Тус колхозой партийн эхин организациин секретарь нүхэр Барнакова гэгшэ бүхы агитаторнуудаа суглуулжа, тэдэнэртэй семинар үнгэргэхэ зуураа, Сталинска табанжэлэй түсэб соо хүдөө ажалые ба малажалые хүгжөөхэ тухай тоо баримтануудтай танилсуулба. Мүнөө эндэхи агитаторнууд өөһэдынгөө участогуудаар ябажа, энэ хуулитай бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудые танилсуулжа байха юм.

ВКП(б)-гэй айком хадаа Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо табанжэлэй түсэб зохёохо хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлхын түлөө партиин айкомой бюрогой член нүхэр Будажапов, АЗО-гэй главна агроном нүхэр Филь болон главна зоотехник нүхэр Жарков гэгшэдые томилбо. Эдэнэр хадаа бүхы колхознигуудтай хамта колхозойнь малажал улам саашань хүгжөөхэ болон тарян ажалай ургасые дээшэлүүлхэ тухай дэлгэрэнгы түсэб зохёожо, хамтын суглаан дээрэ батадуулха юм. Һүүлээрынь аймагай газетын хуудаһанда толилхо юм.

Г. НИМБУЕВ.

Үндэр ургаса абалга—бидэнэй зорилго

А. В. Гаврилова—партийна организациин секретарь.

Дайн сэрэгэй һүүлдэхи хабарай тарилгада бэлэдхэхэ асуудал манай партийна эхин организациин анхаралда үшөө нёдондо жэлэй намарһаа хойшо табигдажа байгаа һэн. 1945 оной ноябрьда бидэнэр болбол хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдые заһабарилха ба үбэлэй үедэ поли дээрэ агротехническэ хүдэлмэри хэхэ тушаа хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан шиидхэбэри зүбшэн хэлсээ һэмди.

Үнгэрэгшэ үбэлэй үедэ хабарай тарилгада хэрзэргэ бэлэдхэл хэжэ байһан тухайгаа асуудалые партийна суглаанууд дээрээ 5 дахин зүбшэн хэлсэһэн байгаабди. Энэ суглаанууд дээрээ тарянажалай бригадын бригадирнуудай тарилгада ямараар бэлэдхэжэ байһан тухай мэдээсэлнүүдые зүбшэн хэлсэхэһээ гадна, тарилгада адуу моридоо хэрзэргээр бэлэдхэжэ байһан тушаа гол анхаралаа табиһан байгаабди. Тус шиидхэбэринүүдэй бэелүүлэгдэжэ байһаниие тарянажалай бригаданuудта хүдэлмэрилдэг коммунистнуудаар дамжуулагдан шалгагдадаг байгаа.

Хабарай тарилгада бэлэдхэжэ байха үедөө бригаданууд болон звенонуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр эмхидхэгдэһэн байха юм. Манай агитаторнууд хадаа өөһэдынгөө дүлэтэмэ үгэнүүдээр хабарай тарилгада бэлэдхэхэ бүхы хүдэлмэрөө амжалтатайгаар үнгэргэхын хойноһоо эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудые уряалжа байһан юм. Ушар иимэһээ манай колхоз болбол хабарай тарилгада бүрин түгэс бэлэдхэл хангажа шадаа. Тиин, партийна эхин организаци болбол энэ амжалтануудтаараа һанаагаа заахашье амараагүй. Партийна суглаан дээрээ колхозойнгоо хабарай тарилгада хэрзэргээр бэлэдхэжэ байһан тухай дахин дахин зүбшэн хэлсээд, суглаан дээрэ абтаһан шиидхэбэринэгээ дүүргэлтые ходоо шалгажа байгаабди.

1946 ондо хүдөө ажалые хүгжөөхэ гурэнэй түсэб тухай парти ба правительствын шиидхэбэриие бэелүүлжэ, манай партийна эхин организаци болбол колхозойнгоо правленитэй хамта МТС-эй ахалагша агрономой халуун хабаадалгатайгаар ургаса дээшэлүүлхэ тушаа хэмжээ-ябуулгануудые хараалжа, тэрээн соогоо хабарай тарилгые саг болзор сооһь үнгэргэхэ, газарай хүрьһые болбосоруулха агротехникэ тухай, тарилгын хойноһоо харууһалха хэмжээ-ябуулгануудые баталһан байгаабди.

Хабарай тарилга үнгэргэхэ тухай түсэб зохёогдожо, бригада болон звенонуудта хүргэгдэһэн байна. Мүн ажал хүдэлмэриин бүтээсын нормо баталагдаад, плугшан, сеялкэшэн борнойшон болон полевой хүдэлмэридэ хабаадалсаха бусад колхознигуудта хүргэгдэнхэй. Партийна эхин организаци болбол ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ тушаа тусгаар анхаралаа табина. 4 тарянажалай бригада, нэгэ огородно бригада ба 1 тракторна бригада колхоз соомнай эмхидхэгдэ. Тарянажалай бригада бүхэндэ 3—3

звенонууд бии болгогдоо. Хамта дээрээ 13 звено тогтоогдобо. Тэрэнэй 1 звенонь шурыгинска ба 1 звенонь ефремовскэ звено гэжэ тоологдоно.

Энэ звенонуудта хүтэлбэрилэгшэдөөр эгээн эрхим колхознигууд томилогдоһон байха юм. Жэшээлхэдэ, шурыгинска звеноое эрхим стахановец П. Зайцева гэгшэ хүтэлбэрилжэ байна. Хабарай тарилга дээрэ хамта дээрээ 100 гаран колхознигууд хүдэлмэрилхэ юм.

Тарилгын хүдэлмэриие партийна эхин организациин өөрһөө саг үргэлжэ шалгажа байха зорилготойгоор бидэнэр өөһэдынгөө коммунистнуудые эгээн шиидхэхы участогуудта табиһан байнабди. Хабарай тарилгада хамта дээрээ 11 коммунистнууд хүдэлмэрилхэ байна. Тэдэнэрэй хоёрынь бригадираар ажаллаха юм. Нүгөөдүүлынь плугшадаар, сеялщигүүдээр болон тракторитстнуудаар хүдэлмэрилхэ байна. Эдэ коммунистнууд хадаа өөһэдынгөө шэн зоригто ажалаар бүхы партийнабэшэ колхознигуудые үдэрэйнгөө нормонуудые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ тээшэ зоригжуулха үүргэтэй болоно. Хабарай тарилгын үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулха тушаа гол анхаралаа табидаг байнабди.

Большевистскэ хабарай тарилгын үедэ партийно-политическэ ба агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэринүүдые хайшан гэжэ үнгэргэхэ тушаа тодо һонор хэмжээ-ябуулганууд зохёогдожо, партийна эхин организациин хамтын суглаан дээрэ баталагдаад, энэ хэмжээ-ябуулгатай манай бүхы коммунистнууд танилсаа. Тус хэмжээ-ябуулга соо элидхэлнүүд лекцинүүд болон политическэ тэм... хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхөөр хараалагд... Мүн уранһайханай самодеятельность ... гаргаха, ханын газетэ ба дайшалхы хуудаһанууд үлэ дары гаргагдаха бай... Манай агитаторнууд өөһэдынгөө участо... гуудаар ябажа, хөөрэлдөөнүүдые үнгэр... нэ.

Агитаторнуудта туһалхын тулада ... комсомолецууд томилогдонхой. Колхоз... гуудай амарха газарта 6 газетнэ ви... нэ ба показателиин доска, дайшалхы хуудаһанууд эмхидхэгдэнхэй. Мүн фото монтаж бии болгогдоо. Колхозой клуб дэргэдэхи драматическа кружок болбол «Родные поля» гэжэ зүжэг наада табиха юм.

Тарянажалай бригаданuудаар ... Сталинай түүхэтэ үгэ тухай, уласхоорондын оршон байдал тухай болон арадай ажахые һэргээн болхооохо ба хүгжөөхэ тухай табанжэлэй түсэбөөр хөөрэлдөөнүүд недели бүхэндэ үнгэргэгдэхэ байна. Тарилгада түрүүлэгшэдые урмашуулхын тулада 3000 түхэриг шангай фонд бол... дамжуулгын Улаан туг бии болгогдоо.

Полевой стан дээрэ эрэшүүл ба эхэнэрнүүдэй амяар-амяараа байха хамтын байранууд түхеэрэгдэнхэй. Мүн столовой, улаан булан, тракторитстнуудай байха вагончик гоё һайханаар шэмэгдэжэ, бии болгогдоһон байха юм.

Манай колхозой правлени болбол хүгжэмэй инструмент, шатар, даамэ худалдажа абахын түлөө 500 түхэриг мүнгэ һомолһон байна. Нүүдэл библиотека эмхидхэгдэбэ. Колхозой клуб хадаа урдынхиһаа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Клуб соомнай эмхитэй гуримтай болоо, арюун сэбэр байдалые сахиха ябадалые үргэлжэ хэдэг юм.

Хабарай тарилгын үедэ колхознигуудые культурнаар байлгахын түлөө колхозно клубай хүдэлмэрилэгшэд нилээд ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна. Баһа залуушуулда зорюулагдажа «Хүдөө ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб ба хабарай тарилгада залуушуулай зорилгонууд тухай» гэһэн темэтэй элидхэл хэгдэһэн байгаа.

Колхозой клубай уранһайханай кружок тарилгын өмнэһөө полевой станууд дээгүүр ябажа, зүжэг наада харуулхаар түсэблэн хараалбабди. Манай партийна эхин организациин агитаторнууд болбол социалистическэ мүрысөөндэ орохотоо абаһан уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэнь колхознигуудта халуун туһаламжа үзүүлхэ болонхой.

Бидэнэр тарилгые агротехническэ үндэр хэмжээндэ ба түргэн үнгэргэжэ, үндэр ургасын һуури табиха хэрэгтэ бүхы хүсэеэ гаргаха байнабди.

Хабарай тарилгые богонихон болзор соо дүүргэхэбди

К. Л. Пэкацкий—ВКП(б)-гэй член, правлениин түрүүлэгшэ

«Искра» колхоз болбол 1252 гектар газар хахалжа, тарилга хэхэ юм. Тэрэ тоодо 635 гектар шэнииһэ, 30 гектар ярина, 205 гектар овес, 30 гектар просо, 100 га гречихэ, 17 гектар техническэ культура, 75 гектар хартаабха, 25 гектар огородно культура, 135 га зеленко, бусад элдэб зүйлэй тэжээлэй ногоо болон корнеплод тариха юм. Договорой ёһоор Ехэ-Куналейн МТС болбол 435 гектар эльдүүрилжэ, тариха байна. Колхоз хадаа 817 гектар өөрынгөө хүсөөр хахалха болоно.

Энэ хадаа ехэхэн зорилго болоно. Тэрээнтэй хамта, колхоз соомнай бэлдэгдэһэн газарай бага дээрэһээ энэ хадаа үшөө хүндэ болоно гээшэ. Хоёр дахин хахалагдаһан пар 40 гектар байха. 200 гектар нэгэ дахин хахалагдаһан пар бии. Гэбэшье, колхозой правлени ба партийна эхин организаци болбол искрынхид энэ зорилгые хүндэтэйгөөр дүүргэжэ, тарилгын хүдэлмэриие эрхим һайн агротехническэ болзорто үнгэргэжэ шадаха байна гэжэ тоолоно.

Хабарай тарилгые түргэнөөр ба эмхитэйгээр үнгэргэхын тулада бидэнэр ехэхэн бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэһэн байгаабди. Үшөө нёдонон жэлэй ноябрь һарада партийна эхин организациин суглаан дээрэ, тэрэнэй һүүлээр колхозой правлениин заседани дээрэ хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдые хабарта бэлэдхэхэ, хомут тоног заһабарилха гэхэ мэтын асуудалнуудаар хэмжээ-ябуулганууд зохёогдожо баталагдаһан байгаа. Мүн үбэлэй үедэ хэгдэхэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай тодо һонор түсэб зохёогдожо дүүргэлтэ болгогдожо эхилһэн байха юм.

Тэрэнэй һүүлээр үбэлэй үехэ хэгдэхэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай хэрзэргээр дүүргэгдэжэ байһан ябадалые партийна эхин организациин суглаан дээрэ ба правлениин заседани дээрэ олон дахин зүбшэн хэлсэгдэһэн байха. Эгээл иимэһээ манай колхозойхид энэ жэлэй февраль һарын эхеэр 40 плуг, 25 борной, 4 сеялкэ болон бусад зэмсэгүүдые эрхим һайнаар заһабарилжа дүүргэһэн бэлэй. Тэрэшэлэн март һара соо хомут тоног ба тэргэ зэмсэгээ заһабарилха хүдэлмэрөө бүримүһэн дүүргээ һэмди.

Аймагай хүтэлбэрилхы организацинууд болбол дунда жэшээгээр хэлэхэдэ гектар бүриһөө 9,25 центнер орооһото культура, 95 центнер хартаабха, 90 центнер сахарна свёкло ургуулжа абаха түсэб баталжа үгэһэн байна. Партийна эхин организаци ба колхозой правлени болбол энэ тоогоор хизаарлахагүй, үшөө үндэр ургаса туйлахаа тушаа колхознигуудаа эмхидхэнэ. Орооһото культурын ургасые 10 центнерһээ доошо бэшэ, үрһэнэй участогһаа 13 центнер ургаса туйлахаар хүдэлмэри ябуулагдана.

Иимэ үндэр ургаса туйлаха зорилготойгоор 150 гектар газар дээрэ һайрамай үһа тогтоогдоо, 504 гектар газар дээрэ саһан тогтоогдохоһоо гадна, 8467 ашаа наг шэбхэ поли дээрэ гаргагдаа. 400 пууд шахуу үнэһэ ба 150 центнер шубуунай аргал суглуулагданхай. Тарилгын урда тээ борнойлго хэжэ, газарай шииг нойтые бариха ябадал түсэбэй ёһоор хэгдэнэ. Муудаһан газарта гэхэ гү, али жэл бүри тарилга хэгдэдэг газарта наг шэбхэ ехээр зөөгдэхэ байна.

Колхозой партийна эхин организаци болон правлени болбол тарилгын талмай дээрэ буртаг үбһэнэй ургаха ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ хэмжээ-ябуулга хараалаа. Манай колхозой тарянажалай 4 бригадада 12 звено хүдэлмэрилхэ юм. Тэрээнһээ гадна, шурыгинска звено бии болгогдоо. Тус звенонуудта хэрэгтэй болохо хүдөө ажалай машина зэмсэгүүд болон мори унаанууд таһалагдажа үгтэнхэй.

Хабарай тарилгые богонихон болзор соо үнгэргэхэ зорилготойгоор бүхы колхозой ба бригада болон звенонуудай хүдэлмэриин түсэб зохёогдожо, хамтын суглаанууд дээрэ баталагдаһан байха юм. Эртын тарилгые 12 хүдэлмэриин үдэр соо үнгэргэхөөр хараалагдана. Тарилгын бүхы хүдэлмэриие 20 үдэрэй туршада үнгэргэхэ байнабди. Мүнөө манай плугшан, сеялкэшэн, борнойшон хадаа үдэрэйнгөө нормотой барандаа танилсаад байна.

Апрелиин 12-то манай колхоз тарилгын урда тээ газар эльдүүрилхэ хүдэлмэрөө эхилбэ. Бригада бүхэн эртын борнойлолго хэжэ, газарай шииг нойто бариха хүдэлмэриие эмхитэй гуримтайгаар хэжэ байна. Тиигээд, энэ үдэрһөө эхилжэ манай олонхи колхознигууд үдэрэйнгөө нормонуудые үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Жэшээлхэдэ, нүхэр Русинагай хүтэлбэрилдэг звеногойхид үдэрэйнгөө нормые барандаа үлүүлэн дүүргэнэ. Тэрэшэлэн нэгэдэхи ба гурбадахи тарлан-ажалай бригаданuудай олонхи колхознигууд нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ. Энэ баримтанууд хадаа «Искра» колхозой эрэгтэй эмэгтэй членүүдэй тарилгын бүхы хүдэлмэриие богонихон болзор соо эрхим һайн шанартайгаар үнгэргэхэ хүсэлэнтэй байһаниие харуулна гээшэ.

Дайн сэрэгэй һүүлдэхи Сталинска табанжэлэй түрүүшын тарилгада үндэр баян ургаса туйлахын тулада эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилхын тулада социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр эрхилхэ ёһотойбди.

Тарилгые шанартайгаар үнгэргэхэ

М. Антонова—тарянажалай 3-дахи бригадын бригадир

Хабарай тарилгада бэлэдхэхэ түсэбые үнгэрэгшэ жэлэй һүүлээр партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсээд, би партийна членэй кандидат байһан хадаа тэрэниие бэелүүлжэ эхилээ һэм. Минии бригадын мэдэлдэ байһан хүдөө ажалай бүхы машина зэмсэгүүдые хэнэйшье ... рүүн кузницада дээшэлжэ, заһабарилгада оруулһан байгааб. Тэрэнэйгээ һүүлээр плуг, борной, сеялкэ болон бусад машинануудай хэрзэргээр заһабарилагдаж... байһаниие саг үргэлжэ шалгажа байһан һэм. Илангаяа тэрэнэй шанарые шалгалта хэдэг байгааб.

Энэ оной январь һара соо бүхы машина зэмсэгүүдэй заһабарилагдажа гүрэнэй комиссаар һайн дээрэ тоологдоһон байгаа. Тэрэшэлэн манай бригада болбол үбэлэй үедэ хэгдэхэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые һайнаар дүүргэжэ шадаба. Мүнөө манай бригадынхид тарилгын урда тээхи газарай эльдүүрилгэ хэжэ эхилээ. Минии бригадын гурбан звено барандаа поли дээрэ гараад, намарай пар борнойлжо байна. Үдэрэйнгөө нормые гансахан дүүргэнэ бэшэ, харин үлүүлэн дүүргэдэг колхознигууд олон бии.

Бригадынхидай дунда жаяг заршам нилээдгүй һайн. Бидэнэй хүдэлмэридэ партийна организациин үмэнэһөө томилогдоһон коммунист нүхэр И. Антонов хадаа ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ. Тэрэ хөөрэлдөө үнгэргөөд, хүдэлмэрөө хизаарладаг бэшэ, мүн колхознигуудай ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ, социалистическэ мүрысөөе эрхилхэ талаар туһаламжа үзүүлдэг юм.

Манай бригада хадаа хабарай тарилгые хаһа саг сооһь үнгэргэжэ шадаха гэжэ найдуулха байнаб. Би залуу коммунист гээшэб. Тиимэһээ энэ хүндэ нэрые нэрэтэйгээр харюулха байхаб.

ҮДЭЖЭ БАЙГАА МАЛДАМНАЙ ҮБҺЭН ЕХЭ ХЭРЭГТЭЙ

Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд сабшалангаа сэбэрлэхэ, уһалха гэжэ ниитээрээ гараба

...оной апрелиин 10-ай үдэр Заиграйн ...Ново Брянска сельсоведэй Тельманэй ...колхозой членүүд сабшалан халалан... олониитын гаралга эмхидхэбэ ...ы урда үдэшэ правлениин түрүү... ...хэр Матвеев, тэрэнэй орлогшо нүхэр Жерлов гэгшэд газартаряалангай, малажалай бригадынхид ба бусад бүхы колхознигуудые суглуулан ойро зуурын зүблөө хэһэн байна. Тэрэ зүблөөндэ звено бүхэндэ үглөөдэр сэбэрлэхэ сабшалангай участок хубаагдажа үгтэһэн ба холын участогуудта яажа зониие абаашаха тухай хэлсэһэн байгаа. Мүн ниитын гаралгада хабаадагшадта хоол бэлэдхэхын тухай зүбшэһэн байна.

Үглөөнэй 7 сагта олониитын гаралгада хабаадаха звенонууд өөһэд өөһэдынгөө участогуудта ерээд, хүдэлмэрилжэ эхилһэн байгаа.

...шухала үүсхэл

...наһатайб, теэд хоёрдохи жэлээ ...ско звено даажа ябанаб. Минии ...хамтайгаа 5 хүн бии юм. Тэдэ ...липпов, Заиграев, Шикип, Пав... болоно. Эдэнэр тон шухала ба ...дал хэнэ. Манай һайнаар ху... ...най ашаар, колхознай үндэр ...ржа, ерэхэ жэлдэ адуу малаа ...наар ондо оруулха тэжээлэй ...базатай болохо байна. Тиимэ ...бидэ мүнөө үеын сагай тон ...рые хабарай элбэг уһа саһые ...хадалангайнгаа газарнуудта ...хэрэглэхын түлөө бүхы хүсэеэ ...бди. Минии звено хамтадаа 6 ...нүүд хаалтануудые барижа тэ... ...олон канавануудаар уһа ...ха байна.

...ээ участогта Брянь гол дээрэ ...6 километр канаваар уһа ... 80 гектар шахуу сабшалан... ...мүнөө уһалжа байнабди. ...гектар газар арбаад жэлэй ...ба сабшалан бэшэ болгог... ...таа. Мүнөө жэлдэ бидэнэй уһал... ...тус талмай һөөргөө сабша... үбһэхуряалгые бүри ехэ ...байһаниинь элитэ.

...үнгэргэгдэһэн ниитын гаралга ...шухала үүсхэл болоно. Энээ... луговодческо звено ехэ хүн... ...үгтөө.

...звенотой хамтаржа хүдэлмэрил... ...-товарна фермын һаалишад ...шээд гектар сабшалангай га... ...шулуунһаа болон элдэб бур... ...сэбэрлэжэ шадаһан, тэдэ суг-

...буртагуудаа галдаһан байна. ...үлүүтэй хуушан канава ...тэрээгээрээ уһа удархуулһан ...

...уһалхэ ябадалда звеногой ...С. Павлов, Р. Заиграев гэгшэд ...хандана. Нүхэр Павлов һая... ...бусажа ерээд, колхозойнгоо ...сэдьхэлһээ шармайн ороо.

...жэшээтэ участок болохо ...гектар газарһаа га бүриин 30— ...үбһэ абахаар хараалнаб. Саа... ...гурбан жэл болоод байхада ...гектар бүриһөө 50-аад ...үбһэ сохом абаха ёһотойбди.

...һэн энэ шухала үүсхэлые ...тоншье болохогүй, өнөө... ...даа үргэлжэлүүлхэ хэрэг ...манай шухала зорилгонуудай ...болоно.

М. ДАНИЛОВ, луговодческо ...звеньевод.

...шад эдибхитэйгээр хабаадалсаба

...газар сэбэрлэхэ ба хаал... ...нуудые заһахын түлөө колхоз... ...ороо гаралга эмхидхэбэ. Энэ ...хүндэтэй үүсхэл болоно. Бидэ ...зүрхэнһөө хүдэлмэрилөө... ...үүсхэлэй ашаар үбһэнэй үндэр ...ржа, ерэхэ жэлдэ адуу малаа ...бэхи базатай байхамнай лаб-

...түрэхэ гахай харадаг байнаб. ...4-ниинь түрэжэ, 32 пор... ...Тэдэнние нэгэшье хорол... ...тэжээжэ байнаб.

...байрые ходоноо угаадаг, ...сагаададаг байнабди.

...түрэхэ үедэ фермэ соогоо һа... ...гэшэбди. Мүнөөдэр түрэхэ ...дээрэһээ олониитын гарал... ...буртаг бургааһануудые сэ... ...сэрэшэлэн гахайшан Алек... ...тэйгээр хүдэлмэрилөө.

П. ЗАИГРАЕВА, гахайшан.

Сабшалан дээрээ эдибхи зоригтойгоор иимэ олоороо гараба

Сабшалан халалангай газарые һайжаруулха эгээл таарамжатай саг болоод байна. Энэ үеые алдангүй хэрэглэжэ шадаһан колхозууд ерэхэ жэлдэ үбһэнэй үндэр ургаса хуряаха эрхэ байдал олохо байһаниинь элитэ гээшэ.

Адуу малай тэжээлэй бата бэхи база бии болгохын түлөө сабшалан һайжаруулха ябадалые тон шухала гэжэ ойлгоһон колхозууд мүнөө ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байна. Ерэхэ жэлдэ адуу малай тобир тарган үбэлжэлгэ хангахын түлөө сабшалангай газарые һайжаруулха хэрэгтэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэжэ байһан колхозуудай нэгэн— Заиграйн аймагай Ново-Брянска сельсоведэй Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз болоно. Энэ колхозой түрүүлэгшээр Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадаһан нүхэр Л. И. Матвеев хүдэлмэрилнэ.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз Челутай Брянь гэжэ хоёр голнуудай гол талада 1632 гектар сабшалангай газартай байха юм. Урдань энэ ехэ талмайн хахадынь хэдэн олон һубаг канавануудаар уһалагдадаг, мүн хэдэн зуун гектар газар тэдэ горходой үерлэхэдэ уһаар хушагдадаг бэлэй. Теэд ойрын жэлнүүдтэ сабшалангай газар анхаралгүйгөөр орхиһон дээрэһээ эдэ баялиг талмайнууд тон муу ургаса үгэдэг болоһониинь колхозник бүхэндэ эли байна. Хэдэн арбаад гектар сабшалангай газар элдэб буртагуудаар, модо шулуугаар дарагдаһан ба шугы бургааһан ургаһан байба. 20 шахуу километр болохо уһалууриин һубаг канавануудаар хэрэглэлһээ гараһан; модо шулуугаар дүүрэһэн байгаа.

Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Матвеев дүрбэдэхи табанжэл соо хараалагдаһан хүдөө ажалай хүгжэлтэ тухай хэлэхэ зуураа, энэ табанжэлэй түсэб болбол бидэнэр колхознигуудые бүри эршэтэйгээр хүдэлмэрилхые, табанжэлэй зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхые уялгална гэбэ.

—Манай колхоздо өөрынгөө ажахые эрид хүгжөөхэ зүйлнүүд бүрин түгэс бии байна. 1946 ондо таряалан ба сабшалангай үндэр ургаса хуряахын түлөө, адуу малай тоо толгой олошоруулха ба тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ хабаадуулха байнабди. Мал ажал болбол манай үндэһэн баялиг мүн гээшэ. Иимэ дээрэһээ мал ажалда гол анхаралаа табиха, һайн тэжээл бэлдэхэ ябадал хаа зорилгомнай болоно. Хэнэйшье мэдэһээр, адуу малда һайн шанартай ба элбэг үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаагүй һаа, тэрэнэй амжалтатайгаар үдэхэ ябадал хойшо татагдаха байһаниинь элитэ. Юрын иимэ зүб ушарые мэдэхэ байһанһаа бидэ үбһэ хоолой бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ шухала анхаралаа мүнөө үеһөө эхилжэ табина гээшэбди. Болоод үзэхэдэ, мүнөө жэлэй мал адууһанай үбһэ хоолоор дутамаг байһан ябадал ба тэрэнэй хойшолон болбол бэрхэхэн ушар тохёолдуулһан байгаа. Тиимэһээ манай эрэтэй эмэгтэй колхознигууд хабарай үедэ сабшалан халалангай газарые һайжаруулжа, тэрээнһээ үндэр ургаса абахын түлөө тэмсэхэ ёһотой—гэжэ нүхэр Матвеев мэдүүлнэ.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз болбол адуу малай гол тэжээл болохо үбһэ ехээр абахын түлөө хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан ба тэрэнээ бэелүүлжэ байна. Сабшалангай талмайда 4.000 үлүүтэй шарга наг шэбхэ зөөжэ гаргаа. 6 мянга үлүүтэй һургааг ба һалнагуудые бэлэдхээд байна. 10 километр хүртэр утатай һубаг канавануудые ба хэдэн хаалтануудые заһагдаха, буртагуудһаа сэбэрлэгдэхэ юм. 500 гаран гектар сабшалан халалангай газар элдэб буртагууд, бургааһануудһаа сэбэрлэгдэхэ байна. Хэдэн зуун гектар газар мүнөө хабарай һайрамаар уһалагдажа байһанһаа гадна, ногооной ургаад байхада 800-гаад гектар газарта дахин уһалалга хэгдэхэ байна. Эдэ бүхы хэмжээ ябуулгануудые Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз үргэн далайсатайгаар ябуулжа эхилээ.

Апрелиин 10-һаа эхилээд энэ колхоздо сабшалан халалангай газар дээрэ олониитын гаралганууд боложо байна. Энэ гаралгада таряан ажалай, малажалай ба огородой хүдэлмэришэд, һурагшад болон хүдөөгэй интеллигенци хабаадалсана. Апрелиин 10-да болоһон нэгэдэхи гаралга ажалай тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрбэ. Хоёрдохи олониитын гаралга апрелиин 14-эй үдэр боложо, мүн эдибхитэйгээр ба эмхитэйгээр үнгэрһэн байна. Энэ гаралгада һургуулиин һурагшад үргэнөөр хабаадалсаба.

Нэгэдэхи олониитын гаралгада 135 колхознигууд хабаадажа, тон ехэ ажал хэһэн байна. 200 гектар сабшалангай газар модо шулуун болон элдэб буртагуудһаа сэбэрлэгдэһэн, гурбан га үлүүтэй газар шэнээр сабшалан болгогдоһон байха юм. Мүн хуушанай канаванууд һэргээгдэһэн, шэнэ канава малтагдаһан ба 70 шахуу гектар газарта уһан табигдаһан байгаа.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд олониитын гаралгада найдаад һууна бэшэ, харин герасимовска звеногой ажал хүдэлмэридэ тон ехэ анхаралаа табидаг байна. Нүхэр Даниловай герасимовска звено 5 хүнһөө бүридэһэн ба аяар үнинэй сабшалан халалантайнгаа участок дээрэ үдэр һүнигүй ажаллана. Тус звено арбаад жэлэй хаягдашаһан 80-аад гектар хуурай талмайе сабшалангай газар болгохобди гэжэ уялга абаад, мүнөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байнад. Богонихон саг соо энэ звено ехэхэн ажал хээ: 4 километр шахуу хуушан канава ба хаалта заһагдаа. Мүн 2 километр шэнэ канава татагдаһан байна. Мүнөө эдэ канавануудаар уһан урдажа, хэдэн арбаад гектар сабшалан уһалагдажа байха юм. Герасимовецүүдтэ колхозой правлени хододоо туһална. Үдэр бүри хүдэлмэришэдые эльгээдэг мори унаа үгэдэг юм. Герасимовецүүдтэ һайн арга байдал олгодог байна.

Олониитын гаралгада хүдөөгэй интеллигенци эдибхитэйгээр хабаадалсаа. Ветфельдшэр нүхэр Леонов иигэжэ хэлэбэ: «Адуу малай үбһэ тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө сабшалан халалангай газарта олониитын гаралгые бидэнэр тон хүндэтэйгөөр угтабабди. Тэндэ гараад байхадаа би үнэн зүрхэнһөө хүдэлмэрилөөб. Хайшан гэжэ олон бургааһа сабшажа хаяхабиб, яажа ехэ талмай сэбэрлэхэбиб гэжэ ходоодоо һанажа ябаа һэм».

Амбулаторийн даагша медфельдшер нүхэр Сотникова олониитын гаралгада гараад байхадаа иигэжэ хөөрэбэ: «Би малажалай мэргэжэлтэн бэшэшье һаа, колхознигуудай олониитын гаралгада һайн дураараа хабаадажа, бишыханшье һаань өөрынгөө хубита ажал хээб. Энэ гаралга болбол тон шухала хэмжээ-ябуулгануудай нэгэн болохо байна. Тиимэһээ энэ үүсхэлые саашадаа үргэлжэлүүлхэ хэрэг колхозой правлениин ба партийна организациин уялга мүн болоно. Энэ үүсхэлэй ашаар колхоз ерэхэ жэлдэ малай үбэлжэлгые тон һайнаар үнгэргэхэнь хэндэшье мэдээжэ».

Олониитын гаралгада бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэгдэһэн байгаа. Энэ гаралга тухай асуудал колхозой партийна организациин суглаанда ба активай зүблөөндэ зүбшэн хэлэгдэһэн байна. Правлениин членүүд, коммунистнууд, комсомолецууд ба агитаторнууд звено бүхэндэ хубаарилагдан табигдаһан байгаа.

Сэбэрлэхэ сабшалангай участогууд ба тэндэ хэглэхэ хүдэлмэринүүд, мүн багажа зэмсэгүүд бэлэдхэгдэһэн, звено бүхэндэ хамтын элеэ хоол эмхидхэгдэһэн байгаа.

Коммунистнууд, звеновоидууд олониитын гаралганай ашаа үрэ тухай хөөрэлдөөнүүдые олон удаа хэһэн ба дайшалхы хуудаһануудые гаргаһан байна.

Апрелиин 10-да үнгэргэгдэһэн олониитын гаралга хадаа энэ ехэ хүдэлмэриин эхи татаа. Энээн тухай колхозой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Жерлов гэгшэ иигэжэ хэлэбэ: «Бидэнэр болбол саг үргэлжэ сабшалангаа һайжаруулха, тэрэнээ сэбэр, буртаггүй ба уһалагдадаг талмай болгохобди. Тиигэжэ, ерэхэ 1946—47 онуудта адуу малай үбэлжэлгые эрхим һайнаар үнгэргэхэ лабтай хүрхөөр һайн шанартай үбһэ хуряажа шадахабди гэхэдэ алдуу болохогүй байна».

Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо сабшалангай газарые һайжаруулхын түлөө эмхидхэгдэһэн олониитын гаралгын дүршэл болбол манай республикын бусад колхозуудаар үнгэргэгдэжэ болохо байһыень харуулба. Хэрбээ колхозой хүтэлбэрилэгшэд ВКП(б)-гэй обкомой XXII пленумэй тогтоолые эрид шууд бэелүүлхэ гэжэ оролдоо һаа, иимэ олониитын гаралгые эмхидхэжэ шадахань лабтай.

Тиимэһээ бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудые сабшалан халалан һайжаруулха олониитын гаралгада хабаадуулха шухала.

Н. МУНКОЕВ, ВКП(б)-гэй обкомой малажалай таһагые даагшын орлогшо.

Энэ хэрэгэй удхыень ойлгожо...

Манай колхозой правлени ба партийна организаци сабшалан һайжаруулхын түлөө олониитын энэ гаралгые үнинэй хараалһан байха юм. Тиигээд, газартаряалангай звенонуудаар, малажалай фермэнүүдээр, дархашуулай бригадануудаар, бэшэ һалбаринуудаар хүдэлмэрилжэ шадаха зоной тоо абтагдаһан ба тэрэ тоогой ёһоор сабшалангай газар 7 участок болгожо хубаагдаһан байна. Тэрэнэй ашаар, тус гаралгада хабаадалсаха хүнүүд ямар участогто ошохоёо урид мэдэһэн байгаа.

Тус гаралгые эмхидхэхэдээ партийна организацимнай коммунистнуудаа участогуудаар хубаан табиһан байна. Тэдэ коммунистнууд даажа абаһан участогтаа жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилһэн ба колхознигуудай дунда хөөрэлдөө, газета уншалга эмхидхэһэн байха юм.

Ойр зуурын амаралтын үедэ 5 хөөрэлдөөн үнгэргэгдөө. Колхознигуудай дунда шэнэ табанжэлэй түсэб ба сабшалан һайжаруулгын ашаг үрэ тухай хөөрэлдөөнүүдые ВКП(б)-гэй обкомой түлөөлэгшэ нүхэр Мункоев ба мүн ондоо коммунистнууд үнгэргэһэн байна. Хэдэн дайшалхы хуудаһанууд гаргагдаа. Тэдэ хуудаһанууд зарим колхознигуудай жэшээтэ ажалые харуулхын хажуугаар, муу шанартайгаар хүдэлмэрилһэн хүнүүдые элирүүлһэн байха юм. Жэшээлхэдэ, Челутайн участогто нүхэд Матвеев Шикин хоёрой хамтарһан звенодо нэгэ дайшалхы хуудаһан гараһан байгаа. Энэ хуудаһан дээрэ Алексеева гэжэ залуу басаганай бургааһа сэбэрлэхэдээ үндэр узууринуудые үлөөжэ, шанар сахягүйень харуулһан байгаа. Энээнэй һүүлдэ Алексеев тон һайн шанартайгаар сэбэрлэдэг болоо һэн.

Сабшалан халалангай газарта олониитын гаралгын тон удхашанартайнь хэнлэшье мэдээжэ. Энэ үдэр манай колхознигууд 200 гаран гектар сабшалангай газарые сэбэрлэһэн байна. Тэрэнэй 100 гектар талмайнь тон нягтаар сэбэрлэгдээ. Тэндэ дайралдаһан элдэб буртагууд галдагдаһан, хэдэн олон бургааһанууд узуураараа тайрууулһан, гомонууд шулуунууд хонхосог, һүхэруу хаягдаһан байгаа. Мүн 20 гектар талмайн хагдан галдагдаа һэн.

Энэ олониитын гаралгада 135 колхознигууд хабаадалсаба. Тэдэнэй дунда өөһэдынгөө һайн дураар гаралсаһан үбгэд ба хүгшэд бии. 72 наһатай Моисей Заиграев гэгшэ залуушуулһаа нэгэшье гээгдэнгүй хүдэлмэрилжэ, 8 гектар шахуу талмайе элдэб буртагуудһаа сэбэрлэбэ. Тиихэ зуураа, тэндэ дайралдаһан бургааһануудые, узуураарынь таһа сабшажа галдаһан ба сэбэр болгоһон байна.

Колхознигуудай олониитын гаралгые энэ үдэр эхилээ гээшэбди, теэд энээгээрээ дүүргэхэ бэшэ, харин ойрын үдэрнүүдтэ үшөө оло дахин үнгэргэхэ байнабди. Энэ ажалай аша үрэнь мүнөө зунай үбһэнэй ургаса хуряалгада элитэ харагдаха байна.

А. СОТНИКОВА, партийна организациин секретарь.

Үбһэнэй үндэр ургаса хуряахын түлөө!

Өнөө үдэр манай колхознигууд сабшалангайнгаа газарта олоороо гаража, тон ехэ хүдэлмэри хэбэ. Хэрбээ үшөө хэдэн дахин иигэжэ бүхы колхознигуудай гаралга эмхидхээ һаа, сабшалангай газар элдэб буртагуудһаа сэбэрлэгдэхэ ба ойрын сагта уһалагдажа шадагдаха байна.

Би 67 наһатайб, теэд үбгэн болоһоб ...хэбтэжэ шадахашьегүй байнаб. Манай луговодческо звено нүхэр Даниловай ударидалга доро үдэр һүниие мэдэнгүй хүдэлмэрилнэ. Юуб гэхэдэ, мүнөө гол зохистой үе гэшэ. Хада уулын саһан хайлажа хэдэн олон гол горход урадана. Эдэ гол горходые тогтоон барижа сабшалангайгаа газарые уһалха манай гол зорилго мүн. Пошорхо, унжагайрха хэрэг бэшэ. Хэрбээ эндэ гээгдэбэл хожомоо иимэ элбэг уһа олохогүй байнабди. Тиимэ дээрэһээ бүхы хүсэ шадалаа гарган шармайн оролдонобди.

Энээндэ баялиг дүршэл, шадабари хэрэгтэй байха юм. Хаана хаалта хаамаар бэ, хаагуур канава малтаа һаа уһан урадаха бэ гэхэ мэтые манай үбгэд өөһэдынгөө наһанай дүршэл дээрэһээ лаб мэдэхэ байнабди. Тиимэһээ колхоздоо бишыханшье һаань, туһа хэхэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө оролдоноб.

Р. ЗАИГРАЕВ.

Адуу малай тэжээл дутамаггүйгөөр бэлэдхэе!

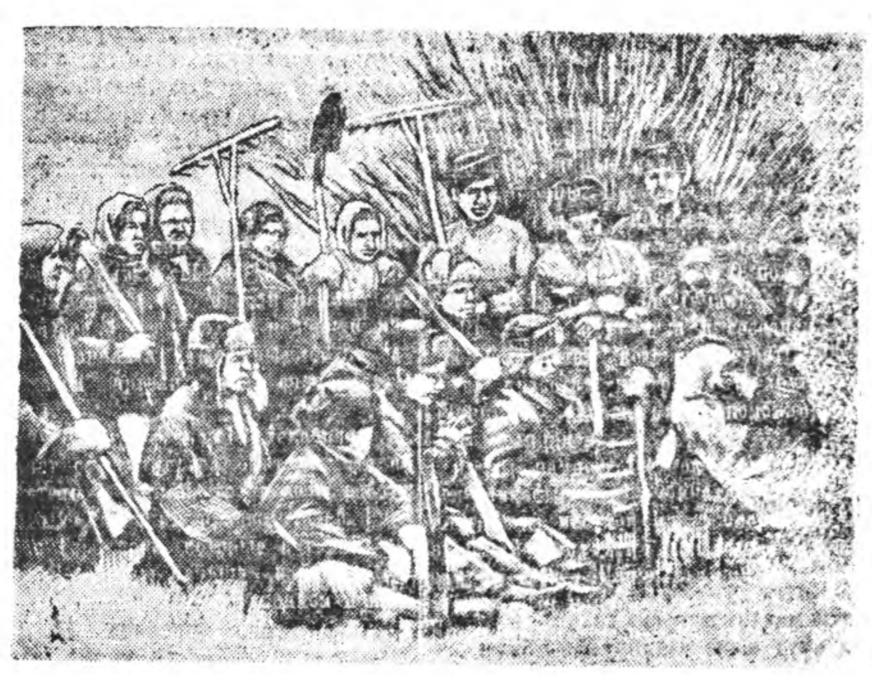
12 үнеэ даажа абанхайб. Мүнөө тэрээнэйм 6-ниинь түрөө. Тугалнуудынь бултадаа элүүр энхэ, тобир тарганаар тэнжэжэ байнад. Үнгэрэгшэ жэл 545 ажалта үдэр олоһон байгааб, мүнөө жэлдэ үшөө олон үдэр олохоор оролдонооб.

Сабшалан һайжаруулхын түлөө колхознигуудай ниитын гаралгые бидэ һаалишад тон хүндэтэйгөөр угтабабди. Тиигэжэ сабшалангай газарта гараад, бидэнэр Даниловай луговодческо звеногой хамтаржа 40 гектар газар элдэб буртагуудһаа ариглаһан, сабшалангай талмай соогуур дайралдаһан бургааһануудые тайража хаяһан ба хуушан хагда болон буртагуудые галдаһан байнабди.

Энэ хүдэлмэридэ манай һаалишад тон эдибхитэйгээр хабаадалсаба. Юундэб гэхэдэ, иигэжэ хүдэлмэрилһэнэй ашаар, үбһэ тэжээл элбэгээр хуряагдажа һаа, һааһа бүри ехэжэжэ, сагаан эдеэн ба тоһо, зөөхэй бүри элбэг болохо юм.

Е. МАТВЕЕВА, һаалишан.

Олоной зориг

1. Сабшалангай газар сэбэрлэхэ эдибхитэй шанга хүдэлмэриин заабарта колхозой парторг А. Сотникова республиканска газетын һүүлэй номерһээ уншажа байна. Колхознигууд ажалайгаа заабарта дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй түсэбтэй болон агууехэ Эхэ орон доторхи байдалтай хүсэд дүүрэн танилсажа байдаг.

2. Эдэ һөөг, бургааһан үбһэ сабшахада һаад усал хэжэ байдаг байһан юм. Колхознигууд тэдэниие үндэһөөрынь үгы болгожо, сабшалангаа сэбэрлэжэ байна.

3. Нүхэр М. Даниловай захагүй үргэн нуга таладаа уһа табижа байхые гурбадахи зураг дээрэ харанабди.

И. Красавцевай фото.

Үдэр соо юун хэгдээб

1. Энэ үдэрэй олониитын гаралгада 135 колхознигууд хабаадалсаба. Тэдэнэй дунда үбгэд хүгшэд, багашуулшье бии. Эдэ 9 звено болон хүдэлмэрилөө.

2. Хамтадаа 215 гектар сабшалангай талмай элдэб буртагуудһаа сэбэрлэгдээ. 20 гаран гектар талмайда хагдан галдагдаһан байна.

3. Урдань сабшалангай газар байһан аад, мүнөө бургааһа ургашаһан 3,5 гектар талмай һөөргөө сабшалангай газар болгогдоһон байна. 100 шахуу бүлэг бургааһанууд сэбэрлэгдэжэ галдагдаа.

4. 3 хаалта заһагдаба. 2 километр утатай шэнэ канава малтагдаа. Мүн 5 километр хуушан канава сэбэрлэгдэһэн байна.

5. 70 гектар сабшалангай талмай уһалагдаа.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКЫН НОНИНУУД

Гэрэй хэрэгсэлнүүд худалдагдана

Улан-Үдын мебельнэ магазинда паровозо-бүтээлгын завод ба гүрэнэй завод стулнууд, столнууд, диваннууд, сронуудые ба бусад гэрэй хэрэгсэлнүүдые батагтһын хэ сэнэй ёһоор худо оруулдаг байна. Энэ магазинһаа март һарын соо 58110 түхэригэй хэрэгсэлтэ зөөри республикын колхозууд ба городой ажалшад худалдажа абаһан байна.

Сэлэнгын аймагай Эгэ сталин сомоно Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 3650 түхэригэй, Ехэ-Кунилейн МТС 3026 түхэригэй юумэ абаһан байна.

Мүн Байкало-Селенгинскэ гүрэнэй пароходствын дэргэдэхи нэгэдэхи ремесленнэ училищи бусад олон колхозууд ба предприятинууд эндэһээ хэрэгсэлтэ зөөри абаба.

Нэгэ губшалгаар 50 центнер загаһа бариба

Усть-Баргажанай загаһанай заводой дэргэдэхи „Заря" гэжэ колхозой загаһашад 4-дэхи Сталинскэ табан жэлэй түсэбые дүүргэлтэдэ, түрүүшын үдэрһөө хэлүүнээр хабадаха сэжа байна.

Энэ колхозой загаһашад нэгэ губшуур татлагаар 50 центнер загаһа барибад. Иигэжэ энэ колхозойхид апрель һарынгаа даалгабари хүсэд дүүргэжэ загаһанай заводто һайн шанарта загаһа оруулба.

Энэ һарые дүүргэтэр элэнэр ехэхэн нэмэлтэ загаһа гүрэндөө тушаахаар хараална.

160 трактористнууд ба механигууд һургагдан гараба

Мүнөө захалжа байгаа хабарай таригые һайн шанартайгаар ба хаһа болзор соонь дүүргэхын түлөө Татаурово ба Илькын түмэр замай станцын дэргэдэхи механизаторска кадрнуудай һургуулинууд шэнэ кадрнуудые бэлэдхэхэ талаар нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулба.

Һаяхан тус һургуулинууд 160 гаран трактористнууд ба механигуудые һурган гаргажа республикын колхозуудта эльгээһэн байна.

Полевой стануудай дэргэдэ улаан булангууд эмхидхэгдэбэ

Аймагуудтахи культпросвет эмхи-зургаануудай таһагууд колхозуудай полевой стануудай дэргэдэ улаан булангуудые эмхидхэжэ байна.

Мүнөө Хэжэнгын аймагта 21, Хоридо 16, Закаменда 10, Сэлэнгэдэ 13 улаан булангууд эмхидхэгдэнхэй.

Эдэ улаан булангууд анхан шатар, газетэ, нүүдэл библиотекэ, балалайка, гитара гэхэ мэтэнүүд бии байха юм.

ВКП(б)-гэй историин хуряангы курсые шудална

Улан-Үдын мяханай комбинадай дэргэдэ политическэ һургалай 8 кружок эмхидхэгдэжэ хүдэлмэрилжэ байна. Эдэ кружогуудые комбинадай эдибхитэй коммунистнууд нүхэд Воробьев, Иванов, Шабаева, Незнамов гэгшэд юм.

Кружогто һурагшад хүдэлмэриингэ һүүлээр неделидэ нэгэ заняти хэжэ ВКП(б)-гэй историин хуряангы курсые һайнаар шудалжа байнад.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Апрелиин 10-ай үдэшын заседани

НЮРНБЕРГ, апрелиин 10. (ТАСС). Трибуналай апрелиин 10-ай үдэшын заседаниин эхиндэ Бреслаугай уголовно полициин управлениин начальник, СС-эй оберштурмбанфюрер байһан гэршэ Макс Виллен гэгшэһээ асуулта абаха руу зал соо оруулна. 1945 оной август 6 сентябрьта Лондондо тэрэнһээ асуулта хэхэ үедэ бэшэгдэһэн тэрэнэй мэдүүлгэһээ баримтануудые англиискэ гэмнэлтын түлөөлэгшэ Робертс уншажа үгэнэ. Тэрээн плендэ абтаһан англиискэ летчигуудые немецүүдэй буудан алаһанда хабаатай юм.

Уншагдаһан мэдүүлгэһөө харахада, 80 англиискэ офицернүүдэй пленһээ гэрьелһэн, тэдэнэй Германиин эдэб районуудта баригдаһан ба буудан алагдаһан тухай Виллен асуулта дээрэ хөөрэһэн байна. Тэрьелһэн летчигуудые хэһээхэ тухай приказ Гитлерэй захиралтаар сэхэ Кальтенбруннерээр гестапоһоо үгтэһэн байгаа. Буудан алалга хадаа „тэрьелхээр забдахада" хэгдэһэн байгаа гэжэ үндэһэ баримталхые летчигуудые алаха тухай захиралтада заагдаһан юм. Тэрэнэй һанахада баригдаһан летчигуудые буудан алалга сэрэгэй засагуудай гэхэ гү, али Кальтенбруннер за бэрядэр хэгдэһэн ба Герингшье энэ алалганууд тухай приказые мэдэхэ аргагүй байгаагүй, юундэб гэхэдэ пленд абтаһан летчигууд германскэ агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй мэдэлдэ байһан лагернуудта байгаа һэн гэжэ гэршэ Виллен өөрынгөө мэдүүлгэдэ хэлэнэ.

Робертсын һүүлдэ сүүдлүүлэгшэд Геринг, Кальтенбруннер ба Кейтелиин үмөөрэгшэд пленд абтаһан летчигуудые буудан алалга тухай асуудалые гэршэдэ табина.

Гэршэ Вилленһээ асуулта сүүдлүүлэгшэ Кейтелиин хэрэгүүд тушаа материалнуудые үмөөрэгшын үзүүлгээр дүүрэнэ. Трибуналай түрүүлэгшэ Лоуренсын дурадхалаар сүүдлүүлэгшэ Риббентропын үмөөрэгшэ адвокат Горн өөрынгөө үмөөрэглэгшын хэрэг тушаа документнүүдые үзүүлжэ эхилһэнээ үргэлжэлнэ. Тэрэ хадаа польско гадаадын хэрэгүүдэй министр Бек гэгшэтэй Риббентропын хэһэн хөөрэлдөөнүүд тухай олон тоото баримтануудые уншажа эхилээд, Риббентропые Польшотой хэрэлдээтэ проблемэнүүдые „амгаланаар" шиидхэбэрилхээр оролдодог байһан шэнги харуулхаар оролдоно. Уншагдаһан документнүүдэй баримтагүй дээрэһээ американскэ гэмнэлтын түлөөлэгшэ Додд тэдэниие уншахые буруушаажа үгэ хэлэбэ. СССР-һэ главна гэмнэгшэ нүхэр Руденко Доддые дэмжэбэ. Трибуналай түрүүлэгшэ Лоуренс эдэ документнүүдые үзүүлхэеэ болигты гэжэ Горндо дурадхаба.

Үдэшын заседаниин хоёрдохи хахадта Риббентропын үмөөрэгшэ Горн сүүдлүүлэгшэ Риббентропые үмөөрэһэн документнүүдые үзүүлжэ үргэлжэлүүлээд дүүргэнэ. Үмөөрэгшын бараһан шалтагуудтай адли эдэ документнүүдэй соонь шэнэ юумэ юушье байбагүй. Событинуудые хүсэд бэшээр харуулан, документнүүдһээ зарим үгэнүүдые гүүжэ абан, үмөөрэгшэ хадаа польско-германскэ конфликтые амгаланаар гарадхуулхые Риббентроп оролдоһон шэнгеэр гитлеровскэ пропагандын баталдагые дабтана.

Бельги, Голланди, Люксембург, Дани ба Норве эдэ Германиин добтолон ороһоной түүхые тобшолон хэлэхэ зуураа үмөөрэгшэ хадаа эдэ илалгдаһан оронуудта сэргүү дээрэмдэлгын агрессиие сагааруулха гэһэн гитлеровскэ пропагандын хуушарһан ба худал хуурмаг үльгэрнүүдые дабтана.

Кальтенбруннерай хэрэгые үзүүлхэ тухай зарим нэгэн техническэ зүйлнүүдые элирхэйлһэнэй һүүлдэ Трибуналай үдэшын заседани хаагдана.

Апрелиин 11-эй үглөөнэй заседани

Нюрнберг, апрелиин 11. (ТАСС). Мүнөөдэрэй үглөөнэй заседани дээрэ Трибуналай сүүдлүүлэгшэ Кальтенбруннерай хэрэгые хаража эхилбэ.

Иимэ үүүлэгдэһэн гэмнэлтын хүнгэ байһаниие мэдэрнэб гэжэ мэдүүлээд, өөрынгөө автобиографиие тон утаар хэрэжэ үгөөд, Кальтенбруннер болбол өөрынгөө мэдүүлгэ үгэжэ эхилнэ. Кальтенбруннерэй үгэһөө мэдэхэдэ, тэрэ хадаа 1937—1938 онуудта сүүдлүүлэгшэ Зейсс-Инквартгай нягта барисаатай байгаа. Сүүдлүүлэгшын саашадаа мэдүүлһэнэй ёһоор, Австриие Германитай „нэгэд үлһэнэй" һүүлээ тэрэ хадаа Австридахи СС-ые хүтэлбэрилэгшөөр томилогдоһон ба эсэсовскэ дээдэ нэрэзэргэ абажа, дотоодын хэрэгүүдэй министерствые хүтэлбэрилһэн байна.

Эдэ мэдүүлгэнүүдые үгөөд, тэрэ гэһээр тэдэнэй анхаралые һулаарууллха оролдохогоор сүүдлүүлэгшэ хадаа Австридахи аюулгүйн албые Берлинээр хүтэлбэрилэгдэдэг байгаа, тэрэнэй Кальтенбруннерай ажал-ябуулга юу дээ „түбөөлэлгэн шэнжэтэй" һэн гэжэ хэлэнэ. Австридэ гол түлэбтөө информационно албаар һонирхолог ба Гитлертэ элидхэл хэдэг байгаа гэжэ сүүдлүүлэгшэ худал хуурмагаар баталнь.

Кальтенбруннер болбол Гейдрихын хэһэн хойно гүрэнэй аюулгүйн гитлеровскэ главна управлениин начальнигаар, аюулгүйн полициин ба СД-гэй начальнигаар томилогдоһон байна.

Кальтенбруннер адвокат Кауфманай асуудалнуудта харюусана, хэрбээ сүүдлүүлэгшын мэдүүлгэдэ үнэншэхэ болоо һаа, тэрэ аюуртай шуһата Гиммлерэй элитэ туһамаршан хадаа гестапын ажал-ябуулга тухай юушье мэдэхэгүй шахуу ба юундэшье „ами алан байдалые байгуулагша" шухуу байһан байна.

Кальтенбруннерһаа тэрэнэй үмөөрэгшын саашань асуулта хэхэдэ, энэ эрилгэ гэмтэ ябадалшын сүүдэй урда ямар позици эзэлхээр шиидхэһэниинь элирүүлэгдэнэ. Энэ процесс дээрэ сүүдлүүлэгшэдэй зариманииинь ямар нэгэн гэмтэ ябадалда хабаадаһанаа негэрүүлээр арсаха гэһэн тактикада байгаа, теэд өөһэдынь виноватай гү, али гар табилгатай документнүүдые тэдэнэ тэдэнэй үзүүлхэдэ, баталдаг байһанинь элитэ. Кальтенбруннер хадаа сүүдлүүлэгшэдэй талдаһи дээрэ хуушад нэрэнхээ нүхэдһөө бури үлүүгээр аашална юуб гэхэдэ тэрэнэй өөрынь гар табилгатайгаар гаргагдаһан приказуудые ба захиралтануудаар ба сашагүйгөөр ариинталагдалан гэмтэ ябадалда хабаадалсаһанһаа арсана.

Превентивнэ хаалта тухай приказ хэһээлгэнүүдые ябуулха тухай приказуудта гараа табиһан һэн гүт гэжэ Кальтенбруннерһаа адвокат Кауфманай асуухада, эдэ приказуудта гараа табяагүй һэм гэжэ сүүдлүүлэгшэ мэдүүлнэ. „Энэ мэдүүлгэ тиимэ үнэтэ бэшэ шэнги байна" гэжэ үмөөрэгшэшье тэмдэглэхэ болотой болоно.

Энээгээр Трибуналай үглөөнэй заседани дүүрэнэ.

Веные Улаан Армиин сүлөөлһэнэй ойн хүндэлэлдэ ёһолол баярай вечер болобо

ВЕНА, апрелиин 13. (ТАСС). Советскэ Союзтай культурна ба экономическа хани барисаа байгуулха австрийскэ общество Австриин столица—Веные Улаан Армиин частьнуудай сүлөөлһэнэй ойн хүндэлэлдэ апрелиин 11-дэ ёһолол баярай вечер хэбэ.

Вечер дээрэ маршал Конев, генерал-полковник Желтов, Австридахи СССР-эй политическэ түлөөлэгшэ Киселев, француузска эзэмдэлгын сэрэгүүдые командалагша генерал Бегуар ба союзна командованиин бусад түлөөлэгшэд байба.

Вечертэ Австрийска республикын Президент Реннер, канцлер Фигль түрүүтэй австрийскэ правительствын бүхы состав, Венын бургомистр Кернер, Австриин провинциальна правительствонуудай хүтэлбэрилэгшэд, австрийска олонитын ба хэблэлэй олон тоото түлөөлэгшэд ерэбэд.

Веные сүлөөлһэн тушаа И. В. Сталинай түүхэтэ приказые ород ба немецкэ хэлэн дээрэ уншаһан хойно Австриин столицые Улаан Армиин сүлөөлһэнэй ойн хүндэлэлдэ австрийскэ композитор Франк Зальмгоферой бэшэһэн гимн татагдаба.

Ёһолол хүндэлэлэй заседаниие австрийскэ гэгээрэлэй министр Феликс Хурдес нээбэ. Тэрэнэй һүүлдэ президент Карл Реннер ута үгэ хэлэбэ. «Гитлеровскэ сэрэгүүд хадаа Веные байлдаанай поли ба өөрынгөө туйлай ехэ һандаралда оруулхаһаа урда зүүн, урда, баруун тээһээ гурбан талын сохилтоор бутасохигдоһон байна. Хэрбээ Вена һандаргагдаһан городуудай хуби заяаень хубаалсаагүй һаа, Улаан Армиин ганцашье шэн габьяа ба түргэн бушуу ябадалда бэшэ, харин хамагай түрүүн тэрэнэй командованиин шадабарида баясхалан хүргэхэ ёһотой».— гэжэ Реннер хэлэбэ. «Австрийскэ гүрэнэй байдалые һэргээн бодхоолгодо советскэ командованиин хүсэд ойлгосо ба тэжээбэритэй туһаламжые» тэмдэглээд, Реннер бүхы Австриин үмэнэһөө Улаан Армида гүнзэгы баясхалан хүргэбэ.

Советскэ командованиин зүгһөө Веные сүлөөлгын байлдаануудта хабаадагша Советскэ Союзай Герой генерал-майор Павченко үгэ хэлэбэ.

Улаан Армиин хүндэлэлдэ Венын талмайнууд ба хүүргэнүүдые шэнээр нэрлэбэ

ВЕНА, апрелиин 13. (ТАСС). Веные Улаан Армиин сүлөөлһэнэй нэгэдэхи жэлэй ойтой дашарамдуулан городой талмайнууд ба хүүргэнүүдые шэнээр нэрлэхэ тухай Венскэ муниципалитедэй шиидхэбэриие бүхы газетэнүүд туннхаглаба.

Улаан Армиин геройнуудай памятнигай байһан Венын гурбадахи ба дүрбэдэхи районуудта байгаа Шварценбергиплацын хуби Сталинай нэрэмжэтэ талмай гэжэ нэрлэгдэбэ. Тэндэ иигэжэ бэшэгдэһэн байна: «Веные сүлөөлэгшэ Улаан Армиин Верховно Главнокомандалагша — Генералиссимус И. В. Сталинай хүндэлэлдэ».

Австриин столицадахи томонууд хүүргэнүүдэй нэгэниинь болохо Рейхсбрюке болбол Улаан Армиин хүүргэ гэһэн нэрэ абаба. Люксембургштрассе болбол Толбухинай нэрэмжэтэ үйлсэ гэжэ нэрлэгдэбэ. Флоридсдорфск хүүргэ Малиновскиин нэрэмжэтэ хүүргэ гэжэ нэрлэгдэбэ.

Улаан Армиин частьнуудта иран арад зоной баяр

ТЕГЕРАН, апрелиин 11. (ТАСС). Иранһаа Улаан Армиин частьнуудай гарахатай дашарамдуулан Иранай хойто районуудай арад зон фашистскэ дээрмэдэлгэһээ дэлхэйе абарһан Улаан Армиин геройческэ тэмсэлэй түлөө ба Улаан Армиин солдадууд ба офицернүүдэй Иранда байһан үедөө һуларшагүй зан абариин түлөө өөһэдынгөө баясхалангые хэлэһэн олон тооной телеграммануд ба мэдээсэлнүүдые Тегеранскэ газетэнүүд хэблэнэ.

«Сетаре» гэжэ газетэ Чалусда болоһон олонитын митинг дээрэ абтаһан резолюциие тунхаглаба. Чалусай ажаһуугшад дэлхэйе сүлөөлһэн Улаан Армида халуун баярые хүргэнэ, тэрэшэлэн советскэ солдадууд ба офицернүүдэй эрхим һайн абари зандань омгорхоно. Чалусай арад зон болбол Улаан Армиин алдарта ба эрхим түрэл байлдагшадые хүмүүжүүлһэн СССР-эй ударидагшадта баярые [...] амаршална гэжэ резолюци [...]нэ.

«Мехри Иран» гэжэ газеты [...]хэнь хадаа, Улаан Армиин [...] Мазендеранһаа гарахатай [...] Сари городой губернатор Хосро[...] эмхидхэһэн уулзалга Сари [...]бо. Уулзалга дээрэ Улаан Арми[...]дованиин ба офицернүүд, Сари[...] советскэ элшэн сайд, иранскэ [...]альна албан газарнуудай [...] ба бусад нюурнууд байлсаба. [...]һэн хосроби Иранай хойто [...] байһан үеын советскэ солдади[...]нернүүдэй абари занда үнды[...] үгэһэн ба СССР ба Иран хоёр[...]дохи эб найрамдалай харилсаа[...] үргэдхэхэ ба бэхижүүлхэнь [...]һан тухай хэлэбэ.

Югославиин Премьер-Министрын орлогшо Карделиин интервью

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 10. (ТАСС.) Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондентын Белградһаа хэдэ сэһэнэй ёһоор, Югославиин Премьер-Министрын орлогшо Кардель болбол Тито хадаа апрелиин 1-дэ өөрынгөө үгэ соо США ба бусад оронуудтай хани харилсаа тохёохо, Триестын ба Юлийскэ Крайнын событинууд тушаа Югославиин дарга гэтаһан ябадалые харуулһан байна гэжэ интервью соогоо мэдүүлбэ. Югославска түрүүшын бүхы хэлсээнүүдые Югославиин үнэмлэхэ тухай США-гэй эрилтэдэ Югослави шууд түргэнөөр харюусаха аргагүй байгаа, ушарань хадаа хамагай түрүүндэ тэрэ болбол эдэ хэлсээнүүдые хэлэлжэжэ үзэхэ баатай байһа байна гэжэ Кардель мэдүүлбэ. Хэлсээнүүдые хэлсэн үзэгэ болбол тэдэн рые хэрэглэжэ болмоор гэжэ харуулба. Хэлсээнүүдые тоохогүй ябадал Югославиин правительствые тооохо ябадалда һаад болоһон байна гэжэ Бирнс пресс-конференци дээрэ мэдүүлбэ. Титогой мэдүүлгын һүүлээр энэ һаад үгы болоо гэжэ Кардель хэлэбэ.

Триест тухай асуудал тушаа хэлэхэ зуураа, Югослави хадаа Италитай һайн харилсаагай байхые хүсэнэ, теэд өөһэдынгөө эрхэһээ арсажа шадахагүй байна гэжэ Кардель мэдүүлбэ.

Советскэ Союз ба Польшотой хэһэн Югославиин хэлсээнүүд, тэрэшэлэн Чехословакитай хэгдэхээр байгаа хэлсээн болбол славянскэ Нацануудай организацида элигэгүй байһаниие тэмдэглэнэ бэшэ гэжэ Кардель мэдүүлбэ. Эдэ хэлсээнүүд хадаа эли болохо [...] Югославиие хамгаалха ба [...]һэн бодхоолгодо туһалха [...]йна. „Манай славянска [...]хэ ээшье агрессор байгаагүй [...]дээр ходо добтолгодо дайра[...]аабди" гэжэ Кардель мэдүүл[...].

Саашань Кардель иигэжэ [...] „Итальянска позици ба италья[...]н засагуудай позици болбол [...]ларые ээзэжэ итальянска [...]мые һэргээн бодхоохые [...] Триест Италиин гарта байһан [...]лавлин бээ даанхай байдал [...] аюултай болоно. Саг үргэ [...]гын аюулгүйгөөр оронойоо [...] түлөө хүдэлмэрилхые бид [...] Этнологическа шалтагаануудһаа [...] иимэ шалтагаануудаар энэ [...] зүбшөөр гэөөд байһаниие хара[...] эрид хүсэ эбди. Энэ хадаа [...] гайбаниие ба бээ даанхай [...] хангахын түлөө манай гансал [...] болоно." Тэрэ эдэн Югославиин [...] Югославитай найлдаха арад [...] ехээр хүсэжэ байһан, Югослави[...]да орходоо бага нанишалын [...]һээ дутуу бэшэ шухала Кар[...]хай тэдэнэй эрилтые һайшаа[...]леэнэ» гэжэ Кардель мэдүү[...].

„Манай правительство бол[...]лан тайбаниие хүсэнэ. Иимэ [...] асуудалнууд болбол амгалан [...] тооохо конференцинүүд дээр[...]рэгдэхэ болоно, тэдэниие шии[...]ээ ябадал болбол эдэ хэмжэ[...]хагүй" гэжэ Кардель эсэс[...].

Хитадтахи гитлеровецүүдэй ажал-ябу[...]

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 10. (ТАСС). «Нью-Йорк пост» газетын шанхайска корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитадта японецуудай ашаг туһада шпионаж ябуулһан гитлеровецүүд Германиин капитулировалһанайшье һүүлдэ Шанхайда ямаршье эсэргүүсэл үзэнгүйгөөр байжа үргэлжэлһөөр. Хитадтахи Германска шпионско сетиин хүтэлбэрилэгшэ байһан «Эрхардтын бюро» гэжэ нэрэтэй организациин директор подполковник Эрхардт мүнөө үедэ Шанхайда Эйзенгрегер гэжэ ондоо нэрэтэй болоод байна. Найдалтай нюурнуудһаа мэдэгдэһэнэй ёһоор, Эрхардт хадаа үнэнтэ дээрээ Гитлерэй туһамаршан байһан граф Шверин болоно гэжэ корреспондент мэдүүлнэ. «Эрхардтын бюро» хадаа урда сагта союзна самолёдуудай Хитадһаа Иапи ниидэлгэ тухай летчикууд-хюдагшадта мэдү[...] союзна корабльнууд ба һахюул[...]шаа ябажа байһан тухай [...] японско ба германскэ үһан [...]сонуудта дамжуулдаг байгаа.

«Эрхардтын бюро» хадаа [...] бутасохигдоһон хойно японско[...] «Германска легион» байгуулаа[...]хэһэн байна, юуб гэхэдэ Японий[...]дайнда диилэжэ болохо гү, али[...]нүүдые хэжэ союзнигуудай [...]рилсаае һулаарууллад, амгала[...]туйлажа болохо байгаа гэжэ [...] Шанхайдахи гитлеровецүүд [...] хоорондын амгалан байдал ба [...]нэгэдэлдэ һаад хэнэ гэжэ Мар[...] хэлэнэ.

Индонезидэхи байдал

ГААГА, апрелиин 11. (ТАСС). АНП гэһэн голландска агентствын һүүлэй 3 үдэрэй турша соо 2500 голландска солдадууд ба офицернүүдые Батавиһаа Бандунг абаашаһан ба Борнео гэжэ арал дээрэ голландска сэрэгүүдэй шэнэ подкрепленигүй бууба гэһэн хуулита мэдээсэлые дамжуулба.

„Де Ньюве Неоерлендир" гэжэ газетэ Индонезидэ байгаа голландска арми танк болон бусад британскэ зэбсэр абаха гэжэ байна. Энэ болбол Еве, Ломбок ба Бали[...]гаа голландска батальондо [...] гэжэ бэшэнэ.

АНП агентствын мэдээсэһэн[...] Индонезидэхи олон арал[...] байлдаанууд болоно. К[...] цпин оршондо хатуу шэрүүн [...]нүүд болбо. Голландецүүд [...] индонезицүүдые алаһан байна.

Пиренейскэ хилсээе Испани эбдэбэ

ПАРИЖ, апрелиин 9. (ТАСС). Франс Пресс агентствын Перпиньянһаа дамжуулханьхадаа, франкистскэ правительство болбол Француузска талада байһан Львиин территори 100 хүнтэй отрядаар эзэмдэжэ Пиренейскэ хилсээе эбдэбэ. Львиидэ юрдөөл 7 зэбсэгтэй хүнүүд байжа болохо гэжэ тэрэ хэлсэн соо харалагдаһан байна. Хэрбээ [...] байһан партизануудай засаг [...]жэ һэдэбэл», тэрээниие бол[...]жээ болтожо энэ элэмдэлгэ [...]на гэжэ франкистска засаг [...] Француузска засагууд болбол [...] хилсээ эбдэһэн ябадалые [...] эсэргүүсэһэнээ мэдүүлбэ.

Аргентинадахи германскэ фирмэдэ зөөриинь бусаажа үгтэбэ

МОНТЕВИДЕО, апрелиин 11. (ТАСС). «Ла расон» гэжэ аргентинскэ газетын (Аргентина) мэдээсэһэнэй ёһоор, аргентинскэ федеральнэ судья болбол Белисарио Гаче Пиран болбол «Кимика Шеринг» гэжэ германска фирмэдэ (дайсадай предприятинуудай зөөри тухай аргентинскэ правительствын декредэй ёһоор конфискавалагдаһан) тэрэнэй зөөриие бусаажа үгэхэ ба конфискацитай дашарамдуулһан гарзануудые энэ фирмэдэ т[...] тогтоол гаргаба. Конституци[...]вительство умсын зөөриие [...]нэй дайсан оронуудай гра[...] байгаашье һаань, конфискова[...]гүй юм» гэжэ энэ шиидхэ[...]барина.

Колхозно һүрэг малые хороонно

ВКП(б)-гэй Закаменай айкомой IV пленум болбол „ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой XXII пленумэй дүн тухай" асуудал зүбшэн хэлсэхэ зуураа, аймагай зарим колхозууд адуу мал хүгжүүхэ гүрэнэй түсэб дүүргэдэггүй, малай колхоһоо абтаха ашаг шамые дээшэлүүлдэггүй, адуу малай үбэлжэлгэдэ хангалтагүйгөөр бэлэдхэл хэһэн байна гэжэ тэмдэглэһэн байгаа.

Гэбэшье зарим колхозууд мүнөө хүртэр малжал дээрэ тохеолдоһон дутуунуудаа усадхаагүй байһаар. Үбэлжэлгын түрүүшын һара удаа эхилжэ адуу малаа ехээр гарзалуулһан баримтанууд аймаг соо бии. Тэдэнэй шалтаганиинь хадаа тэжээл зүбөөр гаргашалаагүй, арилгаагүй, малай хашаа үүһалгэ муугаар эмхидхэһэн ябадалһаа болоно.

Жэшээлхэдэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Москвитин, парти организациин секретарь нүхэр Цыдыпов) малажалда энэ бусад хандаһан, үбһэ тэжээлээ дутаһан бэлэ болоко адуу мал ехээр турала ба үхэжэ байха юм.

1946 оной үбэлэй гурбан һарын удаа аяр 132 толгой малынь тураһан, 22 толгой үрэүүлһэн, 10 толгой үхэһэн 137 адуу моридойнь 82 толгой тураһан, 18 морид үбэдэн, алар 12 но толгой үхэһэн байха юм. Мүн хони ямаадын сохэр турал. Хабарай тарилгада ябаха хүлэмэ ииэ моридойнь олонхид тураншаа, тэдэнэй дунд һаа доошо шадалтай байна. Колхозынгуудай мори унаган эзэн бусад хандадаг дээрэһээ 18 морид хүзүүгээ холоһон, нюргаа тэһэрһэн ба Теэд, гэмтэ хүнүүдтэ хэмжээ абтаагүй байһаар.

Колхозой правлени малтадаа ехээр алгадаг зантай. Жэшээлхэдэ, 1946 оной эхиндээр хамта 5—6 адуушан һэлгэдээ. Тиимэһээ адуушадай харюусалга бага болоно. Һаяхан адуушан Санданов гэгшэ хоёр моридоо шонодо эдюулжэрбэ.

Мүн колхозой хэрэгээр гэжэ адуу малаа газаа тээшэнь гаргаха, худалдаха баримтанууд олон бии. Энэ жэлдэ алар 16 толгой тугалаха үнеэнэ хүдал ажархбо. Иимэ дээрһээ түлүүдые түтэу абахань мэдээжэ бэшэ.

Адуу малай гал иимэ жэгшүүритэй байхада дээрээ рохи колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Москвитин, партиин эхин организациин секретарь нүхэр Цыдыпов, мори ой-товарна фермын даагша нүхэр Исаев ба бусад малжалые һайжаруулха хэрэгтэ тон харюусалгагүйгөөр хандадаг байха юм.

ВКП(б)-гэй айкомой пленум болбо эдэнэ тэмдэгтэ ажалаа һайжаруулха хэрэгтэ онсо анхаралаа хандаха. Гэнтэ дэлнүүд эдэры усадхахые эрилтэ хэһэн байгаа. Теэд, энээнэр иимэ эрилтэһээ зүб тобшолол хэнгүй, адуу малаа гураадаар Малажалынь фермэнүүдэй хүдэлмэри эшэд үхэр малаа һайнаар хэру һаха, зоотехническэ заабаринуудые сахихын түлөө огто анхаралаа табидагүй байха юм.

Хамниин сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Русанов, партиина организациин секретарь нүхэр Акошев) үбэлжэлгын эхилһэ һээ хойшо хэдэн олон адуу мал хорогдоһон байна. 1946 ондо энэ колхозо 27 морид үхэһэн байха юм. Мүн олон морид тураһан, 106 толгой эбэртэ бодо мал дунд һаа доошо шадалтай, 97 толгой хони ямаад тураһан, 35-ниинь хорогдоһон байна. Теэд, колхозой хүтэлбэрилэгшэд болон малажалай фермэнүүдые даагшад бэлшээ, иие зүбөөр хэрэглэхэ, малаа һайнаар харууһалха, үбһэ тэжээл нормын ёһоор гаргашалха, адуу малай байра байдалые һайн болгоха тушаа анхарагаа табидаггүй, малшадай дунда социалистическэ мүрысөөе хүсэд һайнаар эмхидхэдэггүй, агитационно-олигуулалгын хүдэлмэри тон һулаар ябуулдаг байха юм.

Михайловска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Попов, партиина эхин организациин секретарь нүхэр Кудрявцева) үбэлжэл эсэ мүн лэ хангалтагүйгөөр, ангаргажо байна. Үбһэ тэжээлынь дуулаха дутаһанхэй. Энэ колхоздо аяр 23 морид, 11 толгой хони ямаад хорогдоһон байна. Хабарай тарилгада ябаха моридойнь 50 процент туранхай байгаашье, һайн тэжээлдэ табигдаагүй байна. Тэрэшэлэн азарганнуудынь шадалгүй байха юм.

Иигэнгээ, март, апрель соо мал олоор түрэжэ эхилхэ, энэ үе сээ ехэ үбһэн гаргашалагдаха юм. Гэбэшье, оншохи колхозууд үбһөөр бага болоһод. Ворошиловай (Хужир) Калининай (Хамниин), Сталинай (Михайловка) нэрэмжэтэ колхозууд оройдоошье үб эгүй болошоо. З рам колхозууд үбһэ тэжээл арбилха (хэрэгтэ) эзэн бусад хандахаа ябадал гаргаһан байна. Жэшээлхэдэ, Цакирай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз январь, февраль соо 650 центнер үбһэ түсэбһөө үлүү гаргашалаа.

Адуу малые олошоруулха, түл абалгые хорогдолгүйгөөр үнэргэхэ, залуу малые элүүр элхээр тэнжээхэ ябадал нэхэлда болоно. Гэбэшье, зарим колхозуудтар шэнэ түлүүдэй үхэхэ ябадал үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, „Улаан малшан" колхоздо март соо аяр 20 толгой хурьга элэгэй үхэбэ. Ямар шалтагаанһаа болооб гэбэл, энэ колхоздо эхэ мал түрүүлхэ дулаан байра түхеэрэгдэгүй тугал хурьгадай байранууд дутуутай байгаа.

Гадна, зарим колхозуудай, тэрэ тоодо Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой 30 морид, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой 50 морид хамуурһан байна. Халуун үбшэнтэй эрид тэмсэхэ ябадалда зоотехническэ хүдэлмэрилэгшэд бүхы хабаа гаргаагүй.

Дээрэ дурсагдаһан колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ВКП(б)-гэй айкомой пленумэй эрилтые бодото хүтэлбэри болгожо, адуу малай үбэ жэлгые эрхэм эрмэлзэгээр үнгэргэхэ, башэлэриие зүбөөр хэрэглэхэ, малай хүсэ шадалые һайжаруулха, тарган тобир ондо орулха, шэнэ түлүүдые гээгдэл хороолтогүйгөөр тэнжээхын түлөө эрид шууд эмхэ ябуулгатай.

Малай үбэлжэлгэ амжалтатайгаар үнгэргэхэ, тэдэнэй хүсэ шадал буурууулхагүй, иланганаа хабарай тарилгада ябаха моридой байдал һайжаруулха, түл абалые эрхим бэлэхэлтэйгээр угтаха ябадал болбол Закаменай аймагай партиина, советскэ болон бүхы малшадай гол зорилго мүн.

Б Дансарунов,
„Б-М. Үнэнэй" тусхай корреспондент.

Харюусалгата редактор Ц. Д. ДАМДИН[...]

АДРЕС: г. Улан-Удэ ул. Ленина 35 (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн) ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности —7-89, сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.). объявлений 2-61 (2 зв.)

Н—06090. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР.